

OBSAH

ISTINA

<i>Neputujeme sami</i>	3
<i>Diablova pasca</i>	4
<i>Životy svätých</i>	6
<i>Otázky a odpovede</i>	9
<i>Fialka</i>	10
<i>Pravoslávna ikona</i>	12
<i>O pravde</i>	18
<i>Blahoslavení chudobní v duchu</i>	20
<i>Čo môže dnes konať kresťan pre</i>	
<i>spásu sveta?</i>	21
<i>Detská stránka</i>	24
<i>Recepty</i>	36
<i>Ako sa očistiť od hriechov?</i>	38
<i>Hospodin je najväčšia láska</i>	39
<i>Úvaha</i>	40
<i>Modlitby za zomrelých</i>	42
<i>O postí</i>	43
<i>Čudotvorné ikony</i>	44
<i>Evanjeliové cnosti</i>	46
<i>Askéza</i>	48
<i>Zo života skupín</i>	50

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XV/2010*

šéfredaktor: *Lenka Kimaková*
redaktori: *Alexander Hahuška, Michal Sivík, Zuzana Repková, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Kuzanová, Ján Husár, Tatiana Mihaličová*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Marcela Hvižďaková*
detská stránka: *Andrea Gmotričová, Lubomira Balaščáková*
redaktori pre distribúciu: *Luboš Omaska, Patrik Palasiewicz*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

e-mail: *istina@post.sk*
IČO: *17075947*

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopreoslavenosti Jána, arcibiskupa prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY*

*Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

Cirkevne schválené.

*Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.*

Nevyžiadané rukopisy nevraciame.

*Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV*

3633/09.

ISSN 1335-6739

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Obálka: Deň detí v Prešove
Deň detí v Prešove, Výlet do Prahy
k Ivanovi Českému



Uplynulé prázdninové dni nám dali možnosť oddýchnuť si od bežných povinností, ktoré máme v škole či v zamestnaní. No ja osobne som rád, že cez toto obdobie si mnohí z nás nezobrali „dovolenku“ aj od chrámu a modlitby. Dokonca sme sa mnohí stretli na nádherných púťach, ktoré už neodmysliteľne patria do tohto letného obdobia. Ďakovať Bohu, že máme takú možnosť a môžeme putovať spoločne. Je to ako s modlitbou – môžeme ju konať sami, no máme ju konať aj spoločne v chráme. Každý putuje sám, no viacerým sa putuje omnoho ľahšie.

My všetci, každý z nás kráča k svojmu cieľu, preto sme všetci akoby pútnici na ceste. Sme pútnikmi v tomto živote, všetko prechádzame, všetko zanechávame za sebou. Na svojej ceste raz vidíme lesy, inokedy trávu, vodu alebo čokoľvek iné, čo je krásne pre náš zrak, pokocháme sa chvíľu a ideme ďalej. Potom stretneme ostré kamene, hlboké priepasti, zradné útesy a skaly, niekedy divé zvery, jedovaté hady, tnie alebo niečo iné, čo je nepríjemné, potrápime sa trochu a kráčame ďalej. Stále ideme ďalej. Taký je život, neposkytuje ani neustále potešenie, ani ustavičné starosti. Raz človek prechádza ľahšie, inokedy s veľkou námahou.

Sväté Písmo hovorí, že sú dve životné cesty, obe si navzájom protirečia, sú rozdielne. Je cesta široká, priestranná a cesta úzka a namáhavá. Dvaja sú aj sprievodcovia a každý chce človeka obrátiť k sebe. Na ceste rovnej a miernej je sprievodcom luhár - diabol, ktorý prostredníctvom pôžitkov vlečie

za sebou nasledovníkov do zatratenia, do záhuby. Na ceste, ktorá nie je rovná, ale ťažká, je sprievodcom Boží anjel, ktorý cez namáhavosť získavania a osvojovania si cností, vedie za sebou nasledovníkov k blaženému koncu. Ľudský život je púťou po zemi, cestou k Bohu, cestou do Božieho Kráľovstva. Dokonca toho, kto kráča po správnej ceste, nazýva Sväté Písmo blaženým: „*Blažení neposkrvnení na ceste, ktorí chodia podľa Hospodinovho Zákona...*“ (Ž 118, 1) a „*blažený muž, ktorý nechodil na zhromaždenie bezbožných, na ceste hriešnikov nestál a v spoločnosti s rúhajúcimi sa, nesesedel*“ (Ž 1, 1).

Mladý človek, najmä v dnešnej dobe, naháňa sa za tým, čo ho uspokojuje teraz, chce vždy to, čo je moderné, čo je „in“ alebo „trendy“, zvyčajne nemyslí na zajtrajšok, na čas, keď nebude mladý, je uspokojený prítomnosťou, svojou silou, a tak sa predsa nebude starať o budúce. No keď sa stane dospelým, keď sa jeho chápanie sveta a rozmyšľanie stane dokonalejším, vtedy uvidí, že život sa pred ním rozdeľuje a vedie buď k blaženému koncu alebo k záhube. Ak na to budeme pozorne hľadiť svojím duchovným zrakom, rozlíšime, čo vedie k dobrému, a čo k zlému.

Je veľmi veľkým darom v súčasnom svete správne usudzovať a rozhodnúť sa, s kým sa má mladý človek spriatelieť. Je preto dobré, že k tomuto rozhodovaniu môže prispieť spoločenstvo, akým je Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku.

Raz sa Satan rozhodol, že zvýši hodnotu zlých skutkov. Zhromaždil veliteľov a generálny štáb pekelného oddelenia pre propagáciu a reklamu, aby vymysleli novú kampaň pokušení a osidiel pre ľudí, ako aj nové spôsoby, ako ich obráť o zmysel života.

„Povedz im, že Boh neexistuje,“ navrhol jeden diabol.

Satan odvrkol: „Chcem niečo menej samozrejmé“.

„Povedz im, že žiaden z ich skutkov nemá následky,“ radil druhý.

Satan sklonil hlavu: „Na to prídu aj sami.“

Tretí odporúčal: „Povedz im, že sa natoľko vzdialili od správnej cesty, že sa im to už nikdy nepodarí napraviť, lebo sa už nedokážu zmeniť.“

Satan vybuchol: „To som už skúsil...“

Najstarší a najprefikanejší čertisko sa prihlásil: „Nechaj ich jednoducho uveriť, že majú ešte veľa, veľa, preveľa času...“

Spokojný Satan sa diabolicky usmial: „To je ono. To je dobrý nápad!“

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo sa na teba pozerám, keď zaspávaš, prikryl by som ťa starostlivejšie. Poďakoval by som Pánovi za tvoj vzácny život. Chvíľu by som ťa pozoroval, ako spíš.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo ťa odprevádzam až k dverám, keď odchádzaš, pobožkal a objal by som ťa a zavolať by som ťa späť, aby som to urobil ešte raz.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo počujem tvoj hlas, vypol by som televízor, odložil noviny a venoval by som ti celú svoju pozornosť. Zapamätal by som si farbu tvojho hlasu a jas tvojich očí.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo ťa počujem spievať, zaspieval by som si s tebou a prosil by som ťa, aby si zaspieval ešte raz.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo som s tebou, bol by pre mňa dôležitý každý okamih. Nestaral by som sa o riad, o dvor ani o účty. Keby som vedel, že je to posledný raz, chcel by som byť s tebou navždy.



Keby som vedel, že je to posledný raz, čo sme spolu, chcel by som ti spraviť radosť. Uvaril by som tvoje obľúbené jedlo, zahral by som sa s tebou tvoju obľúbenú hru. Vzal by som si deň voľna, aby som mohol byť len s tebou. Netrápil by som sa toľko upratovaním hračiek a ustielaním postelí. Pripomenul by som ti, aký si pre mňa dôležitý. Povedal by som ti, ako veľmi túžim, aby si sa dostal do neba. Povedal by som ti, aby si sa nebál, ale aby si bol silný. Povedal by som ti, že ťa ľúbim a so smiechom by sme spomínali na to pekné, čo sme spolu prežili.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo sme spolu, čítal by som ti z Biblie a pomodlil by som sa s tebou. Poďakoval by som Pánovi za to,

že sme sa stretli a za to, že sa o nás tak úžasne stará.

Keby som vedel, že je to posledný raz, čo sme spolu, plakal by som, lebo by som s tebou túžil stráviť viac času.

Keby som vedel, že je to posledný raz...

Vôbec neviem, kedy to bude posledný raz. Pane pomôž mi, aby som ukázal svoju lásku všetkým ľuďom, ktorí vstúpili do môjho života. Môže to byť posledný raz, čo sme spolu.

BRUNO FERRERO: Ale veď máme krídla

Zuzana Repková

Svoje myšlienky neodhaľuj všetkým, ale len tým, ktorí môžu spasiť твою dušu.

Ži tak, aby pri tebe našlo spásu mnoho ľudí.

Nič nás nerobí natoľko vysokými pred Božími očami ako naša zhovievavosť k nedostatkom našich blížnych.

pripravila Veronika



Svätý apoštol Matej (Matfij)

Deň pamiatky 9. august

Svätý apoštol Matej pochádzal z Júdovho rodu a narodil sa v Betleheme. Ako veľmi mladý sa v Jeruzaleme začal učiť zo svätých kníh a Boží zákon pod vedením svätého Simeona Bohoprijimcu. Starec Simeon ukazoval učeníkovi dobrú cestu životom.

Nastal čas, kedy po tridsiatich rokoch od svojho narodenia z Presvätej Bohorodičky Hospodin Isus Christos prijíma krst od svätého Jána a tak sa predstaví svetu. Vyvolil si učeníkov, učil o Kráľovstve

Nebeskom a činil mnoho zázrakov a znamení. Svätý Matej vnímajúc všetky tieto udalosti a Christovo učenie, naplnil sa veľkou láskou k Pomazanému Mesiášovi. Zanechal svetské starosti, spolu s učeníkmi a ostatným národom nasledoval Pána. Naplňoval sa ohromnou sladkosťou z toho, že tvárou v tvár videl vteleného Boha a naplnil sa veľkou radosťou z jeho učenia.

Hospodin, ktorému nie sú skryté aj tie najtajnejšie túžby ľudského srdca, videl odhodlanosť a duševnú čistotu svätého Mateja, a preto ho vybral nielen medzi svojich učeníkov, no i pre apoštolskú službu.

Najprv svätý Matej patril k sedemdesiatim menším apoštolom, o ktorých sa vo svätom Evanjeliu hovorí: „Vybral Pán aj iných sedemdesiatich (učeníkov) a poslal ich po dvoch pred sebou do každého mesta a na každé miesto, kam chcel ísť.“

[Lk 10,1] Po vznesení sa na nebo Pána, nášho Isusa Christa bol svätý Matej pripočítaný k dvanástim apoštolom.

Apoštol Peter vystúpil pred zhromaždenie prvých kresťanov a prosil ich, aby spomedzi seba vybrali jedného človeka, ktorý bol stále nablízku Isusovi Christovi, keď pôsobil na zemi. Aby bol pripočítaný k počtu dvanástich (apoštolov), lebo po odpadnutí Judáša Iškariotského tento počet nebol naplnený. I vybrali Jozefa, nazývaného Barsabaš a Mateja, pomodlili sa a povedali: „Ty Hospo-

dine poznáš srdcia všetkých, ukáž, ktorého z týchto dvoch si si vyvolil, aby zaujal miesto v tejto službe a apoštolstve, z ktorého vypadol Judáš, aby odišiel na svoje miesto...[Sk 1,23-24] Hodil o nich žreb a ten padol na Mateja. Tak bol Matej pripočítaný k jedenástim apoštolom. Táto voľba Mateja bola onedlho potvrdená Hospodinom pri Zoslaní Svätého Ducha v podobe ohnivých jazykov, lebo Svätý Duch spočinul tak na jedenástich, ako aj na svätom apoštolovi Matejovi. A tak všetci prijali blahodať Svätého Ducha.

Po zoslaní Svätého Ducha apoštoli hádzali lós, kto do akej krajiny má ísť hlásať Evanjelium. Matejovi pripadla Júdea. Tam pracoval, obchádzal mestá i dediny zvestujúc o príchode Mesiáša Isusa Christa a o spasení sveta. Radostnú Zvesť hlásal nielen Židom, ale aj pohanom.

Tradícia hovorí, že svätý Matej hlásal Evanjelium aj obyvateľom Etiópie (Pontskej, alebo ináč Kolchida) a vytrpel si tu množstvo rôznych mučení, no posilňovaný Christom, mužne a s radosťou znášal všetky tieto učenia. Podľa niektorých povestí hlásal Evanjelium i v Macedónii (Balkánsky polostrov). Gréci ho schytili a chceli si overiť pravdivosť a silu jeho učenia. Prinútili apoštolu vypiť jed, po ktorom človek strácal zrak. Svätý Matej s menom Christa tento jed vypil. Nielen, že mu neuškodil, ale dokonca uzdravil ostatných oslepených týmto jedom (bolo ich okolo

250). Kládol na nich ruky a vyzývajúc Isusovo meno ich uzdravoval.

Diabol však nemohol trpieť takú potupu. Zjavil sa v podobe chlapca a prikázal Grékom zabiť Mateja preto, lebo zavrhoval uctievanie démonov. Keď Gréci chceli chytiť svätého apoštola boli ho nútení bezúspešne hľadať tri dni. Aj keď svätý Matej chodil pomedzi nich, nevideli ho. Potom sa im dobrovoľne ukázal. Mateja zatvorili do temnice. Tam sa mu zjavovali besy (démoni) a škrípajúc zubami sa ho snažili zastrašiť. V nasledujúcu noc sa apoštolovi zjavil sám Pán. Povzbudil svätého Mateja, oslobodil ho od okov, otvoril mu temničné vráta a vypustil ho na slobodu. Na druhý deň sa apoštol Matej znova nebojácne postavil pred národ a kázal Zmŕtvychvstaleho Christa. Niektorí, tvrdého srdca sa tak nazlostili, že chceli svätého Mateja zabiť holými rukami, no tu sa otvorila zem a pohltila ich do svojich útrob. Ostatní sa veľmi zadivili a obrátili sa na vieru v Christa.

Po týchto udalostiach sa apoštol Matej vracia späť k svojmu žrebu – Júdei. Zvestoval tu Slovo Božie a mnohých Židov obrátil ku Christovi. Isusovým menom navracal slepým zrak, hluchým sluch a umierajúcim život, pozdvihoval chromých, očisťoval malomocných, vyhánal besov. Mojžiša nazýval svätým, Židov učil dodržiavať zákon a zároveň veriť v Christa- Pomazaného o ktorom rozprávali proroci. Matej poukazoval na to, že všetky proroctva o Mesiášovi sa naplnili v Isusovi Christovi.

V tom čase bol v Jeruzaleme Anan, ten ktorý prikázal zhodiť svätého apoštola Jakuba (Pánovho brata) zo strechy chrámu. Apoštol Matej hlásal Isusa Christa Syna Božeho v Galilei v synagógach. Zlobou a nenávisťou zaslepený Židia naplnený silným hnevom chytili apoštoja Mateja a priviedli ho do Jeruzalema na súd k spomínanému veľkňazovi. Anan zvolal Synadrión (židovskú veľradu) a postavili apoštola pred súd. Sám Anan predniesol obžalobu. Vo svojej reči veriacich v Christa nazýval ektou a odpadlíkmi, ktorí urážajú Mojžišov zákon a Boha. Rúhajú sa Hospodinu a preto sú hodní smrti. Apoštol Matej si mal vybrať dve cesty. Prvú, nasledovať zákon daný cez Mojžiša a tým si zachrániť život, alebo druhú, nazvať sa kresťanom a zomrieť.

„Mužovia, bratia nechcem veľa hovoriť o tejto urážke, ktorú na mňa kladiete. Pre mňa je meno kresťan nie porušenie, ale sláva, lebo sám Hospodin cez proroka hovorí, že v posledné dni „nazve svojich sluhov novým menom.“ [Iz 65, 15] Ako Boh dal prisľúbenie naším praotcom Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že z ich potomstva vyrastie taký muž, cez ktorého budú požehnané všetky národy zeme. O čom i Dávid hovorí v žalmoch: „Požehnané budú v ňom (všetky národy zeme), všetky národy Ho ublažia.“ [Ž 71,17] A tak ako nezhárajúci ker prednaznačil narodenie Isusa Christa z Prečistej Devy [2M 3,2] O nej povedal Izaiáš: „Hľa Panna počne a porodí Syna a bude

sa volať Emanuel, čo znamená, Boh je s nami!“ [Iz 7, 17] Mojžiš o ňom vraví: „Hospodin, Boh tvoj vzbudí ti proroka, ako som ja, z tvojho prostredia, z pomedzi tvojich bratov, toho poslúchajte [Dt 18,15]. O ňom (Christovi) Izaiáš prorokuje, „ako ovča je vedený na zaklatie“ a tiež „k zlodejom bol propočítaný“ [Iz 53,12]. A svätý prorok Jonáš, ktorý bol tri dni v žalúdku veľryby, bol predobrazom trojdňového vzkriesenia Pána.“

Tu veľkňaz prerušil svätého Mateja a nedal mu dokončiť reč. „Ako sa opovažuješ takto rúhať?“ okríkol apoštola. Takýto rozhovor pokračoval ešte hodnú chvíľu a apoštol Matej vyznal, že Isus Christos je Boží syn. Vtedy otvorili knihu zákona a prečítali z nej: „Kto prekláje svojho Boha, ponesie svoj hriech, a kto by sa rúhal menu Hospodinovmu má byť vydaný na smrť, nech ho celý zbor ukameňuje, nech ho neľutuje vaše oko a týmto odýmete zlo zo skutkov Izraela“ [porovnaj Lv 27,15-16]

Tak veľkňaz Anan odsúdil apoštola Mateja na smrť ukameňovaním. Keď prišli na miesto Veflaskia (tj. Dom zabitých kamením) ešte dvaja svedkovia svedčili o jeho vine.

Svätý apoštol Matej zomrel pozdvihujúc ruky k nebu. Odovzdal svoju dušu do božích rúk. Veriaci zobrali telo apoštola Mateja a s česťou ho pochovali vzdávajúc vďaku Bohu, ktorému nech je česť i sláva s Otcom i Svätým Duchom teraz i vždy i na veky vekov! Amiň!

Otázka: „Sláva Isusu Christu. Prosíme Vás, aby ste nám napísali odpoveď na otázku, že prečo chodia kňazi a monašky v čiernom, a niektorí kňazi nosia aj podriasniky inej farby?“

Odpoveď: „V cirkevnom živote sa až na malé výnimky zaužívala tradícia, že bohoslužobné oblečenie, čiže rízy, sa používajú čo najkrajšie, lebo nimi sa navonok vyjadruje a zvýrazňuje vnútorná dôstojnosť, veľkoleposť a krása bohoslužby, a podriasniky (osobné oblečenie kňaza) sa nosia čo najjednoduchšie a čiernej farby, lebo čierna farba pripomína nosiacim ich hriechy a potrebu pokánia, v ktorom by kňazi, mnísi a mníšky mali byť vzorom a trvale v ňom prebývať. K prevahe čiernej farby u podriasnikov určite prispel aj fakt, že podľa učenia svätých otcov, pokánie a pripomínanie si vlastných hriechov je prvým a mimoriadne dôležitým krokom z našej strany k spásu. Podľa cirkevných pravidiel by podriasniky nemali mať ani okraje odlišnej farby a iné ozdoby. Jednoduché vonkajšie oblečenie kňaza, mníchov a mníšok by totiž malo byť vyjadrením ich vnútornej pokory a jednoduchosti a zároveň im pomáhať si túto pokoru a jednoduchosť aj naďalej udržiavať. Správne zhotovený podriasnik spĺňa túto úlohu, pretože je to oblečenie v podstate veľmi jednoduché, nepodlieha móde a nedáva takmer žiadnu príležitosť zvýrazňovať akékoľvek rozdiely medzi ľuďmi (sociálne, telesné, ekonomické

a pod.). A prečo niektorí nosia podriasniky inej farby? Myslím si, že je to preto, lebo chcú vyjadriť nejaký iný stav, ktorý prežívajú, napríklad duchovnú radosť v paschálnom období, kedy niektorí nosia biele alebo svetlé podriasniky a podobne. Na záver uvediem ešte slová sv. Nikolaja Srbského (Velimiroviča) o nosení podriasnika a brady: „Možno poviete, že sú to všetko iba maličkosti. Áno, sú to bez pochýb maličkosti. V porovnaní s dušou kresťana sú odev a brada nevýznamné veci. Lenže celý náš život je zložený aj z bezvýznamných, aj z významných vecí. A naša viera je už taká slabá a maličká, že aj maličkosti jej môžu škodiť, alebo naopak, pomáhať... Prečo by Christa milujúci kňazi mali zanedbávaním „bezvýznamných“ vecí oslabovať to, čo je v duchovnom živote a napredovaní významné?“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.



Gelý polrok sedela svätá Ija vo väzení, kde čakala na konečný rozsudok. Dlhým väzením ju chceli prinútiť, aby sa zriekla svojej viery, no nakoniec ju potrebovali na posledný ľudský súd. Arcimágovia vystúpili na pódium súdu. Predstúpila pred nich aj Ija.

- „Spamätala si sa nakoniec?“ opýtal sa jej hlavný sudca.



- „Dospela si k názoru, že sa nám musíš pokoriť?“

- „Prišla som len k poznaniu a bezhraničnému presvedčeniu v to,“ odpovedala Ija, „že naším pravým a jediným Bohom je Christos náš

Spasiteľ a Jeho svätej vôle sa vo všetkom pokorím!“

- „Zriekni sa Ho!“ ukrutne zvolal arcimág.

- „Kto sa zrieka svojej blaženosti? Ja kresťanka sa klaniam pravému Bohu.“

V arcimágoch vzplanul hnev. Začali dávať pokyny mučiteľom a tí horlivo plnili ich slová. Iju doo-

kola obložili ostrými trieskami vyrobenými z trstiny a začali ich sťahovať a skrúcať tenkými povrazmi tak silno, že triesky vchádzali do jej tela. Potom začali triesky vyťahovať pomaly jednu po druhej a na zem padali kúsky jej tela s krvou. Žiaden ston, výkrik, ba ani vzdych nevyšiel z Ijinej hrude.

Aká to nepopo-
piteľná, neznáma
sila dávala muče-
níčke možnosť
prekonať takéto
utrpenie a silno držala jej niť života?
Viera, neprekonateľná viera!

Ija mlčala. Jej oči hľadeli na nebo. Mučiteľia pokračovali vo svojej diabol-
skej práci. A hľa, Ija spadla, ležala v krvi ako mŕtva, tá z nej tiekla

prúdmi a mala odhalené kosti a vnútornosti.

Arcimágovia neprichádzali na súd, ale dosadená stráž sa striedala deň a noc pri strážení mučeníčky. Ija ležala ako mŕtva so zatvorenými očami. Iba slabé, sotva počuteľné dýchanie svedčilo o tom, že je ešte nažive. Peržanky plakali, no mučeníčke nemohli nijako pomôcť. Arcimágovia pohrozili stráži trestom smrti, ak bude Ija niekým vykúpená.

O desať dní sa arcimágovia znovu objavili. Na ich príkaz Iju vzali a položili na plošinu slúžiacu na výlisky hrozna. Obstúpilo ju niekoľko ľudí. Jedni ju začali byť poľenami, iní jej lámali kosti medenými prútmi.

Oči Iji sa doširoka otvorili a na okamih, ako záblesk, zračil sa v nich obraz neochvejnej viery, potom sa jej viečka pomaly zatvorili. Vnútornosti mučeníčky spadli na zem. Na znamenie sudcu jej jeden zo strážcov odsekol mečom hlavu. Tá sa s poblednutými perami a pevne privretými očami skotúľala na zem a jej čierne vlasy sa rozprestreli na piesku ako krídla. Zrazu sa davom niesol tlmený šum. Všetci sa ponáhľali k miestu, kde Ija zomrela. Na mieste zaliatom krvou, kde mučeníčka ležala, vyrástlo za okamih množstvo fialiek. Oni, ako sa zdalo, nielen kvitli, ale žili a okolitý vzduch bol nasýtený ich vôňou. Pri pohľade na zázrak sa ľud znepokojil a mnohí oslavovali Boha kresťanov.

Arcimágovia boli v rozpakoch a nevedeli čo majú robiť. No v dave sa zrazu objavila tvár Fálie. Podišla k arcimágom a hlasno zvolala: „Žiaden zver by tak krvilačne nemučil človeka, ako ste vy mučili Iju. Ja som kresťanka a pohŕdam vašimi bezduchými bohmi.“

Sudca mávol rukou a jeden zo strážcov odsekol Fálii hlavu! Arcimágovia ušli. Národ sa naďalej znepokojoval. Fialky, ako v danú chvíľu očividný dôkaz Božej všemohúcnosti, kvitli a rozširovali zvláštnu ľubeznú vôňu. Kresťania vykúpili telo Iji od stráži a odniesli ho. Pociťovali veľkú radosť vyvolávanú tou nadpozemskou vôňou.

- „Mučenica Ija,“ hovorili, „podobala sa na fialku nie podľa samotného mena. Vdýchla do seba vôňu fialiek, ľubezne voňajúcich a žiariacich purpurovou krvou.“

podľa knihy: Pol'né Falie
z ruštiny preložila
Alena Hvižd'aková



Ikony Isusa Christa a Presvätej Bohorodičky, vteleného Boha a zbožšteného človeka, sú neoddeliteľnou súčasťou steny, ktorú nazývame ikonostas. Ikonostas bol súčasťou architektonickej výzdoby pravoslávnych chrámov v minulosti a je ňou aj dnes. Trojitá štruktúra pravoslávnych chrámov, deliaca ich na predsieň, chrámovú loď a oltárnu (prestolnú) časť, priam vyzýva na oddelenie prvých dvoch častí chrámu od svätyne – oltára. Avšak všetky tri, predstavujú, prvá a druhá časť pozemský svet, pozemskú, o spásu zápasiacu Cirkev a tretia Nebo, nebeskú už oslávenú Cirkev, tvoria jeden celok – jeden chrám – predstavujú jednu Christovu Cirkev.

Ikonostasy sa v kresťanských chrámoch vyskytujú takmer od počiatku, od doby, kedy kresťania mohli slobodne vyznávať svoju vieru a aj stavať chrámy. Ikonostas vždy plnil svoju jedinou úlohu – úlohu nebeskej brány, úlohu symbolického oddelenia Neba a zeme. Oddelenie svätyne od ostatných častí chrámu je prevzaté zo Starého Zákona, kde samotný Boh vyslovil architektom prenosného svätostánku cez proroka Mojžiša presný opis Jeho príbytku (2Mjž 26. kap.). Toto oddelenie svätyne sa prenieslo aj do architektúry jeruzalemského chrámu, kde bola Veľ'svätyňa (Svjataja svjatyh) samostatnou miestnosťou (1Kr 6. kap.; 2Kron 3, 8) a len veľkňaz mohol do nej raz ročne vstúpiť (Hebr 9, 7). Do Veľ'svätyne kresťanských

chrámov vstupuje biskup, či kňaz pri každej bohoslužbe, čo je vyjadrením Nového Zákona – zákona lásky, blahodate a nadčasovej Christovej golgotskej obete (Hebr 8. kap.).

Ikonostas je teda stena vyzdobená ikonami. Je zostavený z niekoľkých, nad sebou umiestnených radov ikon a ak to architektúra chrámu dovoľuje, je vyrezávaný z dreva. Počet radov je samozrejme závislý na výške samotnej stavby. Ikonostas má zvyčajne troje dvere. Stredné, najväčšie a najmajestätnejšie, sa nazývajú Cárskymi, obe bočné, menšie, sa nazývajú diakonskými alebo južnými či severnými, podľa ich umiestnenia, podľa svetových strán. Dvere ikonostasu spolu s ikonami tvoria tzv. základný rad. Zľava je to ikona svätého Nikolaja, ktorý je veľmi uctievaným svätcom v slovanských cirkvách. Nasledujú severné diakonské dvere s ikonou niektorého zo svätých diakonov alebo s ikonou archanjela Michala. Po nich nasleduje ikona Presvätej Bohorodičky s Bohomládencom Christom na rukách (zvyčajne sediaci na tróne tzv. Carstvujuščaja alebo typ Odigitrie, kde obaja hľadajú na pozorovateľa, pričom Christos jednou rukou žehná a druhou drží zvitok ako symbol o Ňom naplnených prorocietv). Nasledujú Cárske dvere, pozostávajúce z dvoch krídel, na ktorých je ikona Zvestovania (Blahoviščenija) Bohorodičke, symbolizujúca počiatok našej spásy. Zvyčajne sú na nich aj svätí apoštoli evanjelisti: Matúš, Marek, Lukáš a Ján, a na okrajoch niektorí

zo svätiteľov (najčastejšie svätý Ján Zlatoústý a Vasilij Veľký). Cárske dvere sú zakončené krížom a priestor nad nimi je vyplnený závesom. Nasleduje ikona Isusa Christa Spasiteľa, (zvyčajne Carstvujuščij), alebo Pantokrátora, no s otvoreným Evanjeliom v rukách, čo je symbolické vyjadrenie možnosti spásy pre všetkých, ktorí budú uplatňovať evanjeliový zákon vo svojom živote. Christos Pantokrátor, zobrazovaný na strope hlavnej kupoly, má Evangium zatvorené, čo ho charakterizuje ako spravodlivého Sudcu, keď už čas na skutky viery nie je. Druhé diakonské dvere, tzv. južné, nesú ikonu niektorého z diakonov alebo ikonu archanjela Gabriela. Poslednou ikonou v rade je ikona svätca alebo sviatku, ktorému je chrám zasvätený. V byzantských chrámoch je tento rad trochu odlišný. Ikona pokroviteľa chrámu, (chrámového svätého), je naľavo a vpravo je ikona sv. Jána Krstiteľa. Ak je chrám a teda aj ikonostas široký, po stranách tohto radu môžu byť ďalšie ikony napr. veľmi uctievaných či miestnych svätých. Základný rad svojou štruktúrou symbolizuje harmóniu Neba a zeme. Je tu zobrazený Spasiteľ – Boží Syn, ktorý z vôle Otca zišiel k nám ľuďom, aby sme my mohli s Ním vystúpiť na Nebo, čoho dôkazom je práve Bohorodička, prvá obyvateľka Raja, a ostatní zobrazení svätci a archanjeli. A samotný človek – Boží obraz – vchádza a vychádza cez dvere ikonostasu, akoby už tu na zemi chcel okúsiť Nebeské blahá.

Práve o spásu človeka nám hovorí prvý a základný rad ikonostasu.

I keď to v súčasnosti býva zriedkavé, pod základným radom sa nachádzal ešte jeden rad, na ktorom boli zobrazené starozákonné udalosti, zväčša predobrazného a mesiášskeho charakteru. Mohli tu byť zobrazené napr. ikony Horiaceho kra, Jakubovho rebríka, Obetovania Izáka, Pozdvihnutia medeného hada, Noemovej Archy, Vyvrhnutia Jonáša veľrybou a podobne.

Nad základným radom sa nachádza rad sviatočný (prazdničný). V jeho centre je nad Cárskymi dverami umiestnená ikona Tajomnej večere alebo Eucharistie. Po stranách sú ikony sviatkov, zvyčajne 12-tich veľkých cirkevných sviatkov. Je potrebné dodať, že neexistuje žiaden predpis, ktorý by niektorý sviatok prikazoval alebo zakazoval. A nemusí ich byť iba 12. Môžeme tu ešte nájsť rôzne motívy Christovho Vzkriesenia (Zostúpenie do adu, Mironosice, Tomášova nedeľa a iné), Vzkriesenie Lazara, Pokrov Bohorodičky, Sťatie (Usiknovenie) sv. Jána Krstiteľa a mnohé ďalšie. Ich počet je závislý na šírke ikonostasu. Pre symbolické vyjadrenie plnosti by ich však nemalo byť menej ako 12. Tradícia hovorí, že na zemi žije 12 ľudských rodov, tiež synov Jakubových bolo 12 a tiež toľko bolo Christom vyvolených apoštolov. Sviatočný rad má veriacemu človeku pripomenúť jeho službu – neustálu chválu a vzdávanie vďaka Bohu. Pripomína človeku tiež spasiteľné udalosti

Nového Zákona, apoštolskej doby a prvej epochy kresťanstva.

Nad radom sviatočným sa nachádza tzv. rad apoštolský. V jeho centre je umiestnená ikona Prvoobrazu, počiatku apoštolov – Isusa Christa Veľkňaza – Archijereja. Táto ikona zobrazuje Christa ako počiatok Cirkvi, jej zakladateľa a uholný (základný) kameň (Mt 21, 42; Sk 4, 11; Ef 2, 20). Christos je počiatkom služby apoštolov aj biskupov, lebo On je prvý Apoštol Boha Otca, On je prvý Archijerej na spôsob Melchisedeka, teda večný (Ž 109, 4). Na ikone je Isus Christos zobrazený v biskupskom rúchu s mitrou na hlave. Inokedy je v centre tohto radu ikona Isusa Christa, tzv. Spas v silách. Vtedy je po Jeho stranách zľava Bohorodička a archanjel Michal a sprava Ján Krstiteľ a archanjel Gabriel. Potom po šiestich apoštoloch z každej strany. Táto kompozícia je zvyčajná najmä v ruských chrámoch. Tento rad môžeme nazvať aj „deisisný“, pretože postavy na ikonách sú zobrazené v modlitebnom postoji obrátené ku Christovi. Každý z 12-tich apoštolov má v ruke zvitok alebo knihu (evanjelisti) ako symbol svojej apoštolskej služby. Poradie, či ktorí z apoštolov sa nachádzajú v tomto rade nie sú určené. Zvyčajne sú však pri Christovi z oboch strán ap. Peter a Pavol ako symboly jednoty kresťanov zo židov a pohanov a ako poprední apoštolí. Za nimi môžu byť štyria evanjelisti, po dvoch z každej strany, a potom ostatní apoštolí z 12-tich a zo 70-tich. Ak je ikonostas širo-

ký, za apoštolmi sa môžu nachádzať ikony svätiteľov, biskupov, ktorí sú priamymi pokračovateľmi apoštolov. Tento rad poukazuje na proces vzniku Cirkvi od jej osnovateľa Isusa Christa cez apoštolov k biskupom.

Nad apoštolským radom býva rad prorocký. Sú tu zobrazení starozákonní proroci, každý so zvitkom symbolizujúcim jeho prorocktvá o Mesiášovi. Môžeme tu nájsť prorokov: Mojžiša, Árona, Eliáša, Dávida, Šalamúna, Izaiáša, Jeremiáša, Ezechiela, Daniela, Jonáša, Micheáša a ďalších. V centre tohto radu je umiestnená ikona Svätej Trojice, ktorá symbolizuje povolanie prorokov Bohom a naplnenie ich prorocietv na Jej druhej Hypostáze – Božom Synovi.

Ikonostas je hore zakončený krížom. Kríž je pre kresťanov symbolom víťazstva, víťazstva Christa nad smrťou, kľúčom od Božieho Kráľovstva. K výzdobe ikonostasu patrí aj rezba, ktorá zvyčajne zobrazuje vinič s mnohými plodmi, čo je symbol Eucharistie. Ďalším prvkom ikonostasu sú lampady pred ikonami základného radu a tzv. večné svetlo, čo je lampada pred ikonou Tajomnej večere či Eucharistie. Svetlo z plamienkov lampád symbolizuje Christovo svetlo, ktoré osvecuje každého, kto prichádza na tento svet (Jn 1, 9).

Použitá literatúra:

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

Ako vyzeralo kresťanské umenie v prvých dobách kresťanstva? Väčšina pamiatok ranokresťanského umenia, osobitne vo východnej časti kresťanského sveta, bola zničená ikonoborcami, neskôr križiakmi a samozrejme aj zubom času. Z toho malého počtu pamiatok ranokresťanského umenia, ktoré sa nám zachránili až do dnešných dní, si môžeme vytvoriť obraz o ranokresťanskom umení. Zachovali sa najmä fresky v katakombách, hlavne v Ríme. Okrem Ríma sa katakomby objavili aj v Neapole, v Egypte, v Palestíne a inde.

Keď sa v kresťanskom prostredí začalo umenie rozvíjať, nešlo len o prebratie foriem z okolitého pohanského sveta, no hneď od počiatku si kresťanské umenie vytvorilo vlastný obsah a malo rad špecifických samostatných úloh. Tak sa toto umenie stalo úplne novým, nielen kópiou pohanského umenia. Kresťanské umenie odrážalo úplne nový pohľad na svet, nový spôsob života, iné chápanie sveta a života v ňom. Preto sa nová tematika nemohla obliecť do starých napr. antických foriem. Potrebovala taký štýl, ktorý by najlepším spôsobom vyjadril duchovné ideály kresťanstva. Už v rozpise ranokresťanských katakomb nachádzame základné črty nového umenia. Pomocou tohto umenia sa kresťania pokúšali zobrazit' nielen to, čo je viditeľné, no aj to, čo je neviditeľné - duchovný obsah.

Umenie katakomb je predovšetkým umenie učenia viery. Tematika rozpisov z väčšej časti vychádza z textov

Starého a Nového Zákona. Spoločne s priamymi vyobrazeniami (ikonami) bol v ranokresťanskej Cirkvi obzvlášť rozšírený a hral dôležitú úlohu jazyk symbolov. Na vyjadrenie svojho učenia prvotná Cirkev používala teda aj symboly - vlastné aj pohanské. Už v 1. a 2. storočí sa v katakombách objavuje celý rad námetov Starého a Nového Zákona. Z 1. storočia sa zachovali vyobrazenia Noema v arche, Krstu Isusa Christa, Dobrého Pastiera, proroka Daniela v jame s levmi, Hostiny (Tajomnej večere); z 2. storočia Zvestovanie Bohorodičky, Narodenia Isusa Christa a iné. Tento symbolizmus sa objasňuje predovšetkým nevyhnutnosťou vyjadriť cez umenie tie pravdy, ktoré sa nedajú vyobrazit' priamo. Zmysel kresťanských symbolov sa ľuďom vysvetľoval postupne, podľa miery ich pripravenosti ku krstu.

Prví kresťania zobrazovali predovšetkým biblické symboly – baránka, Noemovu archu a pod. No keď do Cirkvi začali prichádzať bývalí pohania, tieto symboly sa im zdali cudzie a často málo pochopiteľné. Vtedy, aby ich Cirkev priblížila k chápaniu pravdy, prijala niekoľko pohanských symbolov, ktoré boli spôsobilé podať isté stránky jej učenia. Cirkev však tieto symboly očisťovala od pohanského obsahu a poukázala na ich prvotný význam a zmysel. Preto, aby Cirkev lepšie vyjadrila a objasnila svoje učenie pre tých, ktorí do nej vstúpili z pohanstva, využíva aj niektoré antické mýty, ktoré by moh-

li poslúžiť do istej miery ako paralely s kresťanským učením.

Spoločne s malým počtom priamych vyobrazení Isusa Christa nachádzame aj množstvo Jeho symbolických zobrazení, napísaných buď farbami v katakombách, alebo ako reliéfy na sarkofágoch. Z tých, ktoré vyjadrujú obraz človeka, sú na prvom mieste vyobrazenia Isusa ako Dobrého Pastiera, ktoré sa objavujú už v 1. storočí. Tento obraz je tesne spojený so symbolom baránka a osnovaný na biblických textoch. Tak proroci Ezechiel (34. kap.) aj Dávid (22. žalm)



predstavujú Izrael ako stádo ovčiek, Pastierom ktorého je samotný Hospodin, Boh. Aj Isus Christos sa prirovnáva k tomuto obrazu: „Ja som Dobrý Pastier“ (Jn 10, 14) alebo „Nebol som poslaný iba k strateným ovciam domu Izraelovho“ (Mt 15, 24). Prijmúc tento ikonografický typ, kresťanstvo doň vložilo dogmatický obsah: Dobrý Pastier – vtelený Boh – nesie na sebe zatúlanú ovčku – padlú ľudskú prirodzenosť a zjednocuje ju so svojou Božou slávou. Dosť rozšíreným symbolickým vyobrazením Isusa Chris-

ta bol Jeho starozákonný predobraz – baránok, zobrazovanie ktorého sa objavuje v kresťanskom umení od 1. storočia. Baránok, ako symbol Isusa Christa veľmi dlho nahrádzal priame vyobrazenie Spasiteľa.

Z antickej mytológie je prevzatý iný symbolický obraz Isusa Christa – Orfeus, ktorý hrá na lýre krotiac divé zvery. S týmto symbolom sa často stretávame v prácach starobylých autorov. Ako Orfeus krotil divé zvery hrou na lýre, podmaňoval si hory aj stromy, tak Isus Christos svojím slovom krotí prírodné živly a upútava ľudí.

Aj námety, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať čisto dekoratívne, majú svoj skrytý zmysel, ako napr. vinič (vínny kmeň), ktorý sa často nachádzal v rano-kresťanských rozpisoch. Je to obrazná forma vzťahujúca sa na slová Spasiteľa: „Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako výhonok nemôže prinášať ovocie sám od seba,

ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne. Ja som vinič, vy ste výhonky. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako výhonok a uschne“ (Jn 15, 4-6). Vyobrazenie vínneho kmeňa (viniča) a jeho vetiev poukazuje na Isusa Christa a Jeho Cirkev: „Ja som vinič a vy ste výhonky“. No častejšie sa stretávame s vyobrazením viniča s plodmi – môže ísť o zber

hrozna alebo o scénu vtákov, ktoré zobú bobule hrozna. Takéto vyobrazenia majú kresťanom poukázať na najväčšiu tajinu Cirkvi – Eucharistiu. Ľudia zbierajúci hrozno, alebo vtáky, ktoré zobú plody, predstavujú kresťanov, ktorí sa krmia Telom a Krvou Isusa Christa. V Novom Zákone vinič slúži aj ako symbol raja, zeme, ktorú Isus Christos prisľúbil tým, ktorí sa budú kŕmiť Jeho Telom a Krvou – členom Cirkvi. Vinny kmeň ako dekoratívny námet s tým istým symbolickým významom sa zachoval do dnešných dní (napr. na ikonostasoch).

Jedným z najviac rozšírených symbolov prvých storočí bola ryba. Tento symbol je prevzatý z pohanstva. V kultoch mnohých národov bola ryba symbolom plodnosti. Veľkú úlohu na tom, že kresťania prijali tento symbol za svoj, malo to, že ryba zohrala dôležitú úlohu v evanjeliovom zvestovaní. Samotný Spasiteľ často používal ryby alebo lovenie rýb vo svojich rečiach. Keď sa obracal k rybárom, skutočne používal také obrazy (obrazné vyjadrenia), ktoré by im boli blízke a pochopiteľné. Prizval ich na apoštolskú službu a nazval ich „lovcami ľudí“ (Mt 4, 19; Mk 1, 17). Božie kráľovstvo Isus Christos prirovnal k rybárskej sieti, ktorá je plná rýb rôznych druhov. S rybou sa prirovnávajú aj nebeské blahá (Mt 7, 9-11. 13. 47-48; Lk 5, 10). No veľké rozšírenie tohto symbolu v kresťanstve malo aj iný základ a to význam piatich slov, z ktorých začiatkové písmená tvo-

ria slovo ryba – ΙΧΘΥΣ (ICHTYS) – Ἰησοῦς Χριστός Θεοῦ Υἱός Σωτήρ = Isus Christos Boží Syn Spasiteľ. Tieto slová vyjadrujú vieru v Božstvo Isusa Christa a Jeho spasiteľnú misiu. Je to určitá forma starobylého Vyznania (Symbolu) viery, ktorá sa ukrývala v jednom jedinom slove. Obraz ryby vidíme takmer všade – na stenách, sarkofágoch, v náhrobných textoch a na rôznych predmetoch. Malé rybky z kameňa, kovu, perlete alebo skla kresťania nosili na krku podobne, ako my dnes nosíme na krku krížik.

Okrem symbolov Christa máme v prvých dobách aj symboly vzkriesenia: fénix (vták, ktorý zomiera a vstáva z popola), kohút (krikom prebúdzajú zo sna, t. j. smrti), kotva (symbol nádeje), páv (symbol nesmrteľnosti, lebo podľa vtedajších názorov jeho mäso nepodliehalo skaze) a ďalšie, ktoré predstavujú Cirkev, ako napr. koráb, vinič s vetvami a pod.

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

pripravil Ján Husár

Vo imja Otca i Syna i Svjataho Ducha.

Sláva Isusu Christu bratia a sestry!

Minule sme si hovorili o našej láske, o láske k Bohu, čo môžeme vyjadriť napríklad úprimnou modlitbou, o našej láske k blíznym, čo sa prejaví v našich skutkoch, ale tak isto aj o láske ku všetkému stvorenstvu a dokonca aj ku veciam každodennej potreby. Kresťan ma láskou a pozornosťou úprimnej duše za všetko Bohu ďakovať a ľuďom pomáhať.

Nemôžeme však nespomenúť, že nie len samotná láska je plodná. Možno si povieť ako samotná láska nemôže byť plodná, veď sa píše, že Boh je Láska a tak potom keď mám lásku, mám všetko. Nie, nie je to úplná pravda. Ten, kto má len „lásku“, je ako človek v loďke, ktorá pláva morom a má len jedno veslo. A kto má len jedno veslo, kto má len lásku akoby samotnú, nemôže doplávať do vytúženého prístavu – bude sa točiť len na jednom mieste. Láska, len sama o sebe, nie je pravdivá, úplná láska. Ale ako je to možné?

Ak chceme tomu rozumieť, najlepšie svedectvo nám dá apoštol lásky, apoštol a evanjelista Ján Teológ. Apoštol píše úvodom svojho druhého listu: „Milosť, milosrdenstvo a pokoj od Boha Otca a od Isusa Christa, Otcovho Syna, buď s nami v pravde a láske!“ (2 J 1, 3). Áno, bratia a sestry, tá milosť, to milosrdenstvo a pokoj apoštol chce iba v pravde a v láske. Nie len v samotnej láske,

ale aj v pravde. Ďalej píše: „Veľmi som sa zaradoval, že som medzi tvojimi dietkami našiel takých, čo chodia v pravde, ako sme prijali prikázanie od Otca“ a hneď nasledujúcim veršom pridáva: „...nie akoby som ti písal nové prikázanie, ale to čo sme mali od počiatku, prosím ťa, milujme sa vspolok!“ (2 J 1, 4 – 5). Milovaní vidíme, že apoštol lásky sa najprv raduje tomu, že verní žijú v pravde a potom pripomína, aby sa všetci navzájom milovali.

Možno si niekto povie, prečo je tá pravda k tej láske tak nevyhnutná, veď niekto iný by možno povedal, že skôr modlitbu alebo pôst môžeme uprednostniť. Samozrejme, aj to je veľmi potrebné, ale sú to iba prostriedky. Láska a pravda sú priamo Božie vlastnosti. Môžeme povedať, že sa Boh modlí, alebo že sa postí? Veľmi nie. Avšak, môže snáď niekto povedať, že Boh nie je Láska, alebo, že Boh nie je Pravda?

Isus Christos, Bohočlovek, nám všetko objašňuje: „Ja som cesta, pravda a život.“ (Jn 14, 6). Ako vidíme, pred cestou, pravdou a životom stojí Christovo Ja, Christova osobnosť. V ňom je to troje jedno a súčasne nekonečné a večné, ako nám to objašňuje svätý otec Justín Popovič. „Pravda tu nie je logický pojem, nie je to ani ľudský rozum, nie je ani rozumy a duše ľudí, pravda nie je nič ľudské, hoci by to bola kultúra, civilizácia, technika, veda, filozofia, náboženstvo. Pravda nie je ani anjel, ani všetci anjeli spolu, pravda nie je svet ani vesmír.

Pravda je čosi viac od toho všetkého; pravda je osobnosť Christa Boha. Tým sa plne vyčerpáva bytie pravdy, pojem pravdy a definícia pravdy.“ A to isté sa vzťahuje aj na cestu a život. Všetko dokonáva dokonalosť Božieho Syna. Totiž nie je pravdy bez života, bez tej lásky v Christu, ale ani naopak, nie je života - lásky bez pravdy. A tak nie je ani pravdy a života, či cesty a lásky bez Christa Boha. Teda do života môžeme kráčať len správnou cestou a tá cesta musí byť pravdivá, správna. Taká je radostná zvesť o pravde, také vedomie pravdy získal ľudský svet s príchodom Bohočloveka.

Tak to je, bratia a sestry, pravdou sa zachraňujeme, lebo ako píše apoštol lásky „pravda nastala prostredníctvom Isusa Christa“ (Jn 1, 17) Tak sa stalo, milovaní, láskou sa zachraňujeme, ako píše ten istý apoštol „lebo Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal život večný.“ (Jn 3, 16). Koľké to prisľúbenia máme, akú možnosť spásy a večnej radosti sa nám dostalo. A to len pre lásku a pravdu.

Je ešte potrebné objasňovať nevyhnutnosť pravdy? Či snáď naši rodičia, ktorí nás milujú, nám nepovedia priamo a úprimne pravdu rovno do očí? Samozrejme, že povedia! A povedia to s láskou pre naše zdokonalenie. Alebo, či ti priateľ nepovie, kde robíš chybu? Prirodzene, že povie. Povedať pravdu pre nápravu, pomoc druhému, je však najlepšie povedať s pokorou a láskou medzi štyrmi očami, aby sme svoj-

ho bližneho nezosmiešnili, alebo aby sa snáď neurazil, len vtedy to bude pravá kresťanská láska.

Všetci už poznáme a nikto nepochybuje a sile lásky Boha, o sile pravdy Boha. Lebo len skrze ňu môžeme dôjsť k pravému poznaniu, len cez pravdu ktorá je plne prítomná len v Ňom a On je plne prítomný v Cirkvi, preto je Cirkev, ako píše apoštol Timotej, „stĺp a základ pravdy“ (1 Tm 3, 15), preto len Cirkev má pravdu, ktorá cez správnu cestu vedie k večnému životu.

A tak raduj sa nový Jeruzalem, ľud Christov, vy vojaci Christa, lebo svetu sa zjavil Boh a vy ste ho prijali. Národom sa ukázal Kráľ, ale len vy ste Ho nasledovali. Teda Pravda stúpila do dejín a vy ste sa ju naučili. Naučili ste sa pravdivo milovať bližných svojich, s láskou ste kladli svoje životy za druhých a tí, čo to videli vraveli: „Hľa, ako sa milujú!“, lebo Christos sa za nás modlil v čase svojich utrpení: „Nie sú zo sveta, tak ako ja nie som zo sveta. Posväť ich v pravde – Tvoje slovo je pravda. Ako si mňa poslal do sveta, aj ja som ich poslal do sveta. A ja sa pre nich posväčujem, aby aj oni boli posvätení v pravde... aby všetci jedno boli“ (Jn 17, 21) Všetci jedno – v láske a pravde.

Amiň. Christos posredi nas!

čtec Miroslav



„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je kráľovstvo nebeské.“

Bratia a sestry! Keď náš Spasiteľ kázal ľudu, v jednej zo svojich kázaní povedal: „Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je kráľovstvo nebeské.“ Kto sú to tí chudobní v duchu? Zamyslime sa trochu...

Sú to ľudia, ktorí si o sebe veľa nemyslia. Sú to tí, ktorí nie sú namyslení. Tí, ktorí sa nevyvyšujú nad ostatných. Sú to pokorní ľudia. Pokora je skutočne veľká cnosť. Náš Spasiteľ to vie a preto povedal, že takým patrí kráľovstvo nebeské. On nič nehovoril len tak. Veď to, čo hovoril aj konal vo svojom živote. Pokorne sa nechal zajať vojakmi. Pokorne sa im dal biť, opľúvať a vysmievat'. A napokon, svoju pokoru demonštroval tou potupnou smrťou na kríži. Všetkým nám ukázal cestu a príklad pokory. Áno, pokora, to je to, čo chýba dnešnému svetu. To, čo tak veľmi chýba dnešnej spoločnosti. Spoločnosti, ktorá nepozná pokoru, ktorá sa z pokory smeje. Spoločnosti, v ktorej sa presadia len tí, ktorí majú široké lakte. Zdalo by sa preto, že sa neoplatí byť chudobným v duchu. „Veď čo z toho mám?“ - možno si niekto povie. Avšak, už spomenutý príklad nášho Spasiteľa nám svedčí o tom, že byť chudobným v duchu nie je žiadna prehra. Ak by On nebol pokorný - chudobný v duchu, čo by tým dokázal? Čo by sme z toho mali? Nič. Práve táto Jeho pokora nás zachránila. Taktiež poznáme z celej histórie ľudstva, že tí, ktorí boli chu-

dobní v duchu sa nakoniec radovali, kým tí, ktorým táto pokora nehovorila nič, skončili smutne. Azda najlepším príkladom, ktorý hovorí za všetky, je podobenstvo o mýtnikovi a farizejovi. Mýtnik, ktorý bol chudobný duchom sa pri modlitbe v chráme ani neodvážil zdvihnúť hlavu hore, len pokorne prosil Boha: „Buď milosrdný ku mne hriešnemu.“ A farizej, ktorému pokora nehovorila nič, bol tak zaslepený pýchou, že sám sa chválil a ďakoval Bohu za to, že nie je taký ako ten mýtnik. Sám Christos však povedal, že farizejovi nebolo odpustené, kým mýtnikovi áno. Bolo mu odpustené práve preto, lebo bol naozaj chudobný duchom. Nič dobré si o sebe nemyslel, ba ešte sám sa ponížoval. Naši otcovia púste hovoria, že láska vynáša človeka do nebies a pokora mu nedá padnúť.

Na základe toho všetkého môžeme povedať, že chudobnému duchom naozaj patrí kráľovstvo nebeské. Veď všetky slová nášho Spasiteľa sú pre nás nesmierne užitočné, preto žime a konajme podľa nich. Amiň. Christós posredi nas!

bohoslovec Jaroslav



Čo môže dnes konať kresťan pre spásu sveta?

Dnešná doba, ktorá je poznačená sekularizmom, hriechom a materiálnosťou pozerá na kresťanstvo s nevôľou, ako na „organizáciu“ zakazujúcu, obmedzujúcu mnohé princípy, nepísané zákony tohto sveta. Mnohí si však ani neuvedomujeme vážnosť a veľkoleposť kresťanstva v dnešných časoch. Práve kresťanstvo je „trvalým a nevyschýnajúcim prameňom“ múdrosti a sily. Tak, ako každý dom, či akákoľvek stavba má svoje základy, tak základom práve tohto prameňa je náš Spasiteľ, Isus Christos.

Už od útleho veku sme vnímali akési pôsobisko Isusa Christa v kresťanskom živote, či už prostredníctvom rozprávania ľudí, alebo prostredníctvom Svätého Písma. Práve na stránkach Sv. Písma je jasne viditeľný fakt komunikácie nášho Spasiteľa s národmi, nehladiac na spoločenskú vrstvu bohatstva - chudoby, radosti - starosti, či mladosti – staroby.

Nezostáva nám nič iné, iba potvrdiť fakt, že Isus Christos svojimi skutkami bol, je a bude láska. Nie láska v podobe dnešného moderného sveta, ale láska nekonečná, všetkých objímajúca, vdáčna, verná, trpezlivá, poslušná...

V Evanjeliu podľa Jána čítame: „Tak Boh miloval svet...“, áno, práve láska má v dnešnom svete veľkú silu milovať, konať dobro pre všetkých bez akéhokoľvek rozdielu. Človek, zvlášť ten, ktorý nesie meno nášho Spasiteľa Isusa Christa – Kresťan

– ako svetlo sveta a soľ zeme má láskou svietiť a žiariť. Láska sa odzrkadlí v твоjich skutkoch i v tvojom živote. Potvrdzujú to aj slová veľkého ruského svätca 20.storočia prepodobného Serafima Sarovského, ktorý vo svojich duchovných poučeníach okrem iného hovorí, aby sme žili tak, aby okolo nás mohli nájsť spásu tisíce ľudí. Tieto slová prepodobného otca Serafima smerujú práve k prvému a najväčšiemu prikázaniu nášho Spasiteľa, vyjadrené v Evanjeliu podľa sv. Matúša slovami: Milovať budeš Pána, svojho Boha celým srdcom, celou dušou, celou myslou“ a milovať budeš svojho bližného, ako seba samého.“ Opäť sa dostávame k najdôležitejšiemu faktovi v živote kresťana – k láske. Bez lásky nedokážeme nič, prečo? Aj v liste apoštola Pavla Korinským je jasne napísané „aj keby som hory prenášal a lásky by som nemal, - nič nie som. A čo by som rozdal všetok svoj majetok i telo si dal spáliť, a lásky by som nemal, nič mi to nepomôže“ (1Kor 13,1-3).

Mať lásku je ten najväčší dar, aký existuje, pretože láska to nie je len slovo, je to akási dôležitá forma, ktorá má viacero prívlastkov. Láska je a bude dobrotivá, láska nezávidí, nevypína sa, nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmysľá zle, všetko znáša, všetkému verí, všetko pretrpí a najdôležitejšie je, že nikdy neskončí.

Absenciu lásky vidíme každodenne okolo nás, v podobe lži, sebeckta,

neprávosti, nenávisti... Pýtame sa prečo? Odpoveď je veľmi jednoduchá a tá znie - pre nedostatok lásky k sebe i k svojmu blížnemu. Veľmi dôležitou a krásnou cnosťou, ktorou sa kresťan môže preukázať v dnešnom svete je pokora. Áno, aj v živote Christa, apoštolov, mučeníkov, svätých, prepodobných, jurodivých...vidíme neopísateľnú pokoru, ktorou menili jednotlivcov ba i celé národy.

O s t á v a však nezodpovedanou o t á z k o u , čo tá pokora vlastne je. Slovo pokora cirkevne smirenije je znakom pokoja, klľudu,skromnosti, ide vlastne o stav, ktorý bráni kresťanskému človeku upadnúť do pýchy.

Christos, ako náš vzor pokory nám ukázal nielen lásku, ale aj pokoru k svojmu Nebeskému Otcovi, pretože svoju dušu položil za hriechy tohto sveta. Pokiaľ človek žije láskou, pokorne slúži Cirkvi a ľuďom neočakávajúc žiadnu odmenu je pravým vzorom. Síce v tomto zmodernizovanom svete

bude vysmiaty, odsúdený, no to pozitívne mu bude dané potom. Veď aj na stránkach sv. Písma sa dočítame, o ponížení počas pozemského života a o sto násobnej odplate vo večnosti.

Ďalším konaním je pokánie. O pokání treba hlásať, učiť, vysvetľovať prečo sa spovedáme, ako správne sa spovedať, nesmieme zabudnúť na fakt, že pokáním a spovedou človek získava odpustenie priestupkov od

Najvyššieho sudcu Isusa Christa. Od Neho človek získava posilnenie, spojenie, radu do života, prijíma Telo a Krv nášho sladkého Vykupiteľa, ktoré nás posväcuje, očisťuje a ozdravuje. Čím častejšie človek prijíma tieto Sväté Dary žije s ním Christos a takýto

človek žije na veky. Je to akási forma lieku, ktorá sa nikdy neminie. Je ho dostatok pre všetkých, bez ohľadu na diagnózu a duchovný stav kresťana. Pomáha pri akejkoľvek ťažkosti a tento liek je možné užívať dennodenne. Je však smutné, keď sa nám Christos



ponúka na každej jednej Božskej liturgii, a my aj po zvolaní „So strachom Božím i viroju pristupíte“, zostávame stáť na svojich miestach a radšej navštívime ambulantného lekára, ktorý nám tiež podá liek, ale zostáva otázne, ako náš organizmus sa s daným liekom vysporiada.

Nie je možné, aby kresťan vyznávajúci Christa, opierajúci sa o Sväté Písmo sa vyznačoval pýchou, hrdosťou, človek lipnúci k majetku, peniazom a veľký kariérista. Christu, apoštolom, svätým Otcom bolo všetko toto cudzie. Pýtame sa prečo?

A či , neboli sluhami Najvyššieho? Či neovládali zákon Christov, ktorý sa opiera o milosrdenstvo, lásku? Nám dal Christos slobodnú vôľu možnosť výberu, je teda len a len na nás čo si vyberieme a po akej ceste života

budeme kráčať. Či si vyberieme cestu širokú, cestu modernej doby, plnej nenávisti, zloby, klamstva, sebeckta a pýchy, alebo sa rozhodneme kráčať po ceste úzkej, síce trnistej, na ktorej nájdeme večný pokoj.

Môžeme si slobodne vybrať, no ja verím, že každý si vyberie to výhodnejšie. Aj v obchodoch sa snažíme vyhľadávať akcie, výhody. Žíme tak, aby sme po ukončení našej pozemskej púte nemuseli byť uvrhnutí do adu, na miesto večnej skazy, bolesti a utrpenia, kde je plač a škripanie zubami, ale aby sme ten náš budúci život prežili v plnej nádhere, kráse a vo večnom pokoji, kde nebude panovať zloba, nenávisť, ale tá spomínaná nekonečná láska.

bohoslovec Marek

Ten, kto získal dokonalú lásku, žije v tomto živote tak, ako keby ani nežil.

Vo vzťahu k blíznym sme povinní byť, či už slovom, či myšlienkami čistí a vo všetkom rovnakí.

V živote pravoslávneho kresťana nie je hanbou spadnúť, ale nepostaviť sa a nečiniť pokánie.

pripravila Veronika



Zelený anjel

(Anjel Svätej Trojice)

Deň pred sviatkom Svätej Trojice deti pomáhali skrášľovať chrám zelenými vetvičkami. Tentokrát dovolili aj tým najmenším deťom pomáhať s výzdobou chrámu. Deti rozhadzovali po dlážke čerstvo nakosenú trávu. Plnili si svoju prácu veľmi zodpovedne, dávali pozor, aby tráva bola porozhadzovaná v rovnakých vrstvách, a aby kvietочки iskerníka a bielej ďateliny vystačili na celú plochu dlážky. Nakoniec chrám vyzeral akoby sa premenil na lesnú lúčku. Všade samá zeleň.

- Moja mamka mi na sviatok Svätej Trojice kúpila zelenú šatku. - nečakane povedala Máša Trofimova.

Dievčatá spozorneli. Každá si určite v mysli predstavila samu seba so zelenou šatkou na hlave. A nevyzerali by práve najhoršie. Lenže žiadna z nich, okrem Máši zelenú šatku nemala. Všetky sa pozreli na Mášu.

- „Mamka hovorí, že každý sviatok má svojho anjela, ktorí sú rôzni. Napríklad sviatky Presvätej Bohorodičky majú modrých anjelov. V tieto sviatočné dni majú kňazi oblečené modré rúcha, dokonca aj oblečenie prestola je modrej farby.“

- „Aj oltárnici (chlapci prisluhujúci v oltárnej časti chrámu) majú vtedy oblečené modré stichare“ – dodal Ljoša.

- No, aj oltárnici, - súhlasila Máša. – Paschálny anjel je zasa – červený. A anjel sviatku Svätej Trojice, ktorý zajtra budeme sláviť, je zelený anjel. A ešte, keď je sviatok nejakého svätiteľa, tak jeho anjel je zlatý, alebo zlatej farbe podobný – žltý.

- Aj kňazi sú vtedy v žltom, - dovtipil sa maličký Janko.

- Samozrejme, - pousmial sa Ljoša, - aj oltárnici sú v žltom. Ja to viem.

Nikto sa s ním nehádal, lebo všetci si spomenuli, že Aljošovi nedávno ponúkli pomáhať pri oltári.

Upratovanie a výzdoba chrámu sa skončila, a tak deti vyšli na dvor. Keďže sa im nechcelo veľni rozísť domov, malá skupinka z nich sa bez toho, aby sa na tom vopred dohodli, odobrala k besiedke. Tu pokračovali v rozhovore.

- A všetky sviatky Spasiteľa majú bieleho Anjela, preto ...

Máša chcela ešte čo-to povedať, no Aljoša opäť nevydržal.

- Správne. Nám oltárnikom na Voznesenie vydávali biele stichare.

Máša si vzdychla.

- Dievčatá a ženy nemôžu byť oltárničkami, no z úcty k danému sviatku,
- Máša sa pozrela, či všetci rozumejú,
- si však môžu uviazať na hlavu šatku vo farbe sviatku. Anjelovi sviatku by sa to veľmi páčilo. Tak mi to povedala moja mamka. Máša sa pozrela na stranu chlapcov a nevydržala.

- Chlapci šatky nenosia, oni nemajú ako potešiť Anjela sviatku. Ak samozrejme nie sú oltárnikmi, - povedala obrátiac sa k Aljošovi.

Viťko Šmakov zosmutnel. Nie však zo špásu, alebo preto, že ako predstaviteľ silnejšej polovičky nenosil šatku. Viťko sa už dlhšiu dobu staral o svoje dve mladšie sestričky – dvojčičky Vierku a Nad'ku. Videl, ako sa dievčatká zo začiatku potešili, keď sa dopočuli o Anjelovi sviatku. Vždy sa tešili, ak išlo o anjelov. No potom ich tváre postupne zosmutneli. Viťko videl, ako Nad'ka, akoby hľadajúc podporu, sa dotkla Vierkinej ruky, a tá mocne objala jej dlaň svojou. Sestry sa často chytali za ruky v prípade nebezpečenstva alebo akéhokolvek zármutku. Všetko jasné – zelená šatka!, zrazu pochopil náladu dvojčičiek Viťko. Chápal ich aj bez slov. Cítil, ako chcú potešiť Anjela a ako im je smutno, že nemajú sviatočné zelené šatky.

Viťko pochopil, že ak diskusia na túto tému bude pokračovať ďalej, slzám sa nevyhne. A tak nečakal a veselo, ako by sa nič nedialo, rozlúčil sa so všetkými, schytil dievčatá a odišiel s nimi domov. Po ceste s nimi žartoval, pospevoval si akúsi melódiu, šklbal dievčatá, proste robil všetko

možné, len aby odohnal ich smutné myšlienky. Keď prišli domov, tak si už spievali všetci traja spolu.

Deň pokračoval svojim poriadkom. Najprv obed, potom troška oddych a tak pomoc mamke s upratovaním. Doma si dievčatká na zelené šatky už ani nespomenuli. No na vsenočnom bdení, keď sa už blížilo ku koncu, Viťko spozoroval, že dvojčatá sa znovu držia za rúčky. Samozrejme, zelených, šalátových a smaragdových šatiek dookola bolo hodne.

- „Och! Načo len bolo dobré tej Máši rozprávať o tých šatkách! – pomyslel si Viťko. – No, čo má teraz robiť?“

Nehľadiac na nespokojnosť okolo stojacich ľudí, Viťko sa pretlačil bližšie k sestrám. Myslel si, že keď bude stáť blízko pri nich, tak sa dievčatká vysporiadajú so svojimi pocitmi a že sa nerozplačú. Nechcel, aby si niekto myslel, že sestry Šmakové sú uľňukané, a že sa rozplačú pre nejaké zelené šatky, vôbec pre nejaké handry. On sám chápal, že príčinou nie sú ani tak tie handry, ale že hlavným dôvodom je Anjel sviatku. Ak by bol Viťko starší, určite by si dal otázku „A prečo vlastne všetky deti tak ľúbia anjelov?“ Bol však ešte príliš malý na to, aby sa tomu čudoval, a preto si túto otázku nepoložil. Len si v duchu hovoril: „Hospodi, pomôž.“

Dvojčičky sa utíšili. Po vsenočnom bdení dokonca aj troška poštebotali s kamarátkami, ale na ceste domov rozpovedali mamke a ockovi všetko



o Anjelovi, sviatku a o zelených šatkách. Rozprávali a s nádejou pozerali do očí rodičov. Mamka zosmutnela takmer tak, ako jej dcérky.

- „No, čo už teraz môžeme urobiť!? Keby ste o tom povedali skôr, možno by sme niečo vymysleli. Opýtali by sme sa babky, u nej v skrini leží kopec vecí, alebo v krajnom prípade by sme išli kúpiť niečo do obchodu. Ale teraz je už neskoro.

- Ale no!, zelené šatky. Len ste si našli zámienku na zvadu, - ocko si pritulil dvojčky k sebe. Veď zajtra

pôjdete so zelenými vetvičkami. Tie sú dôležitejšie ako šatky.

Dievčatá sa pozreli na seba a usmiali sa.

- To sa Anjel sviatku poteší! – povedali takmer naraz.

- K tomu všetkému, obidve máte takmer vždy zelené kolená.

Celkom nedávno sa učili bicyklovať. Pokiaľ otec opravoval bicykel, mama ponatierala ich kolená zeleňou. Takže kolená boli určite zelené.

- Tej zelenej bude dostatočne nato, aby ste potešili Anjela.

Všetci si s úľavou vydýchli.

Viťko sa tiež svojím spôsobom pre čosi usmieval. Rád sa staral o svoje sestričky. S radosťou ich učil a hral sa s nimi. Vymýšľal pre nich rozprávky a pesničky. Páčilo sa mu robiť im radosť nečakanými prekvapeniami. Aj teraz plánoval jeden kúsok.

Predtým, ako išiel spať, sa dlho motal po dome, aspoň to tak vyzeralo. Dvakrát dokonca vyšiel pre niečo na zadnú verandu. Tváril sa pritom veľmi záhadne, nič nehovoril, len sa zavše krátko zasmial. Prišiel k mamke a šeptom ju poprosil o nejakú fľašu a pár štipcov na bielizeň. Potom, ako sa Viťko umyl a pomodlil, zaspal na svojej pohovke. Ešte predtým sa však otočil k stene a znovu sa tíško zasmial.

Ráno bola mamka prekvapená, keď zbadala svojho synčeka dokonale oblečeného a pripraveného odísť na sviatok do chrámu. V kuchyni bolo cítiť žehličku.

- Pozrime sa na neho, pohladkala chlapčeka. Rastie nám tu šuhaj, - s radosťou si pomyslela.

- Mamka, mohol by som ísť skôr, aby som nemusel na vás čakať?

- Len si nezabudni zobrať vetvičku, - súhlasila mamka.

Láskavo sa pozrela na Viťka: „Ej, rastie nám šuhaj!“

- Dievčatká, vstávať! – zakričala mamka na stranu detskej izby. No dvojčičky už nespali, len čosi za dverami nahlas zakričali.

- Anjel! Anjel! – bolo odtiaľ počuť.

Dievčatká sa zrazili s mamkou na prahu izby. Každá z nich čosi zelené držala v rukách.

- Mamka! Zelené šatky!

- Mamka! Včera ich nebolo! Anjel ich v noci zavesil na stoličku!

Vierka s Nadškou bosé skákali okolo mamky, ukazujúc jej pritom šatky. Šatky boli skutočne zelené. Síce, tá zelená farba na nich nebola celkom rovnomerne rozložená, niekde bola sýtejšia, inde zasa bledšia.

- Tomu sa hovorí mramorovo-zelená farba, - povedala mamka, prezeraúc si šatku.

- Dokonca majú v rohoch malé kvietocky! Presne také, aké sú na bielych šatkách. Ibaže tam sú modré a tu tmavo-zelené...tešili sa dievčatká.

Nie, boli priam nadšené!

Na ich krik vyšiel otec. Tiež bol prekvapený i potešený zo zeleno-mramorových šatiek. Dievčatká obliekli do svetlých kockovaných šiat a mamka im uviazala nové šatky. Uviazala ich tiež novým spôsobom: nie pod bradou, ale dozadu tak, že uzol bol pod vrkočom.

- To preto, aby im tváričky nezozeleneli, - pošepla ockovi.

Keď prechádzali dievčatká cez dvor, s prekvapením zistili, že časť šnúry na bielizeň, ktorá bola natiahnutá medzi terasou a stodolou, bola akási zelená...

- Možno, že Anjel, keď priletel, si na ňu sadol, aby si na chvíľu oddýchol a preto tá šnúra zozelenela, - predpokladala Vierka.

- Určite! Ved' my bývame úplne na konci dediny! Určite bol unavený, kým sem doletel, - súhlasila Nadška.

Vždy sa vo všetkom zhodli.

Viťko sa s nimi stretol na dvore pred chrámom. Zaradoval sa, keď uvidel spokojné sestričky so sviatočnými zelenými šatkami na hlave. Mamka s dievčencami hneď vošli do chrámu, a oni s otcom sa trošičku zdržali. Viťko raz nevedel, čo má robiť s rukami. Ľavú si strčil do vrecka a pravú na chvíľu schoval za chrbát. V skutočnosti si spomenul, že držať ruky vo vrečku jenepekné. Aleotec mlčal ani čunepovedal. A čo by sa už tu dalo povedať?!

Ved' otec sám dobre vedel, ako ťažko sa dá zmyť zelená farba, aj keď si už niekoľkokrát predtým umýval ruky s mydlom...

Prišiel čas spinkať a malý zajačik pevne chytil veľkého zajaca za jeho dlhé ušiská. Chcel sa uistiť, že veľký zajac ho počúva.

- Vieš, ako ťa mám rád ocinko?

- Samozrejme, že nie, môj maličký. Odkiaľ by som to mohol vedieť?

- Ja ťa mám rád takto! – a zajačik otvoril náručie čo najširšie.

Ale u veľkého zajaca sú laby dlhšie.

- A ja teba mám rád takto! - povedal zajačikovi ocko.

- Oj, aké má veľké labky, určite ma má rád viac, - zosmutnel zajko.

- Tak potom ja ťa mám rád takto! – a zajačik sa zo všetkých svojích síl natiahol smerom hore.

- Aj ja teba, môj maličký!
– veľký zajac sa tiež vystrel a zdvihol hore svoje laby.

- Ohó, aký je veľký, určite ma má rád viac než ja jeho. Aj ja tak chcem - zosmutnel zajačik.

- Potom ja ťa mám rád takto, oco! Až do končekov svojich zadných labiek!!! – malý zajko sa otočil a vyložil svoje zadné labky na strom.

- Aj ja teba! – povedal veľký zajac, zobral syna na ruky, podhodil ho vysoko - vysoko a zase chytil do svojho otcovského náručia.

- Potom, ocinko, ja teba mám rád takto! – a poskákaval po lúke, snažiac sa skákať čo najvyššie.

- A ja teba takto, synček! – a veľký zajac skočil na mieste tak vysoko, že sa dotkol uchom veľkého konára na strome.

- Oj – zosmutnel náš zajko. Keby som ja vedel takto skákať...

- Potom ja ťa, ocinko, mám rád



d'aleko - d'aleko po tejto ceste až k samej rieke, až po tamtie kričky...

- A ja ťa synček mám rád ešte aj za tou riekou, aj za tými kríkmi a až za tamtými kopcami.

Zajačik zosmutnel. Bol už dosť unavený. Chcelo sa mu spinkať a už nič mu nešlo do malej hlávky. V tej chvíli dvihol hore svoje zaplakané

očká a uvidel nad stromami obrovské nebo plné hviezdičiek. Ved' ďalej ako do neba už nič nejde, neexistuje. Náš zajačik hneď podskočil na posteli a radostne povedal veľkému zajacovi:

- Oco, mám ťa rád až po samé nebo, až po samé hviezdičky!!!

- Ohó, synček! Až tak ma máš rád? Ďakujem ti z celého svojho srdca.

Veľký zajac položil zajka na posteľ z lopúchových listov, sadol

si k nemu a dal mu pusku na dobrú noc. A keď sa presvedčil, že zajko hlboko a pokojne spí, pohladkal ho a zašepkal mu do uška: Aj ja ťa mám rád synček. Mám ťa rád až po nebo, až po hviezdy, až po samotný mesiac a potom späť...

voľný preklad rozprávky
Sema Makbratniho

preložila **Tatiana Rauschová**



Krížik

Štvorročný Denisko ostal bez mamy. Ani otca vôbec nepoznal. Mamka vykonala niečo strašné -zabila ženu. Všetko zobrali jej, aj Deniskovi. Kvôli tomu bol umiestnený do detského domova. Nikto o tom nechcel hovoriť a ani sám chlapec na to nechcel spomínať.

Nakoniec sa Denisko dostal do druhej triedy internátnej školy. Akási vychovávateľka, pomáhajúc mu s oblečením, zbadala na jeho chudej hrudi krížik na šnúрке.

„Kto ti ho podaroval?“

„Našiel som ho.“

„A vieš, Kto to je?“

„Boh.“

„Vieš, prečo ho ukrižovali na Kríži?“

Denisko o tom nič nevedel, ale z nejakého dôvodu sa mu chcelo nosiť ho pri srdci.

Mamu nedávno pustili z väzenia, žije nevedno kde. Už je to minulosť. Pre Deniska bolo najdôležitejšie, že má svoj krížik. Podľa jeho príkladu sa zachcelo nosiť krížik aj Dimitrijovi, aj Vovkovi, aj druhým. Čo by si povedal deťom v podobnej situácii? Vovkova mama napríklad urobila z bytu krčmu. A Dimitrij, aj keď mal svoj dom, žil tam ako odvrhnutý a často hladoval. Tak si chlapci podávali krížik jeden druhému podľa poradia. A ten krížik zohrieva ich dušu a srdce...

Boris Ganago: Deťom o duši

Д [d] 2 А

Дарохранітельница

Darochraniteľnica

(služí na ochranu sv. Darov-Tela a Krvi Isusa Christa)

ДУХОВЕНСТВО

duchovenstvo
(duchovenstvo)

СВѢТА ДАРЫ

svjätýja Dary
(sv. Dary-Telo a
Krv Isusa Christa)

ДУША

duša
(duša)

ДОБРОДѢТЕЛЬ

dobroditel'
(cnosť, udatnosť)

ДІАКОНЪ

diákon
(pomocník episkopov
a svjaščnikov)

ДІКІРІЙ

díkírīj
(dvojramenný svietník-
používa sa pri obsluhu
episkopov a symbolizuje
dvojitú prirodzenosť
Isusa Christa. Poznáme
aj trikírīj-trojramenný
svietník, ktorý
symbolizuje Sv. Trojicu)



ДОСТО́ЙНО ЁСТЬ ꙗ́кѡ КО́ЕСТИИѸ
 БЛАЖИ́ТИ ТѦ БЦѸ, ПРИНОБЛАЖЕ́НИИѸ
 ꙗ́ пренепоро́чиѸ, ꙗ́ МА́ТРЬ БѢ
 НА́ШЕГѡ: ЧТНѢ́ИШЮ ХЕ́РЪВІМЪ, ꙗ́
 СЛА́ВНѢ́ИШЮ БЕЗ СРАВНЕ́НІѦ СЕРАФІ́МЪ,
 БЕЗ ИСТЛѢ́НІѦ БѢ СЛОВА́ РО́ЖДШЮ,
 СУ́ЩЮ БЦѸ ТѦ ВЕЛИЧА́ЕМЪ.



Д-4



*Dostójno jíst jáko vojístinu, blažítí Ťa
 Bohoródicu, Prisenoblažénnuju í
 preneporóčnuju, í Máter Bóha Nášeho.
 Čestníjšuju Cheruvím í slávníjšuju bez
 Sravnéníja Serafím, bez ístlíníja Bóha Slóva
 ródsuju, súšcuju Bohoródicu Ťa veličájem.*

*(Je skutočne dôstojné blahoslovíť Teba, Bohorodičku,
 Vždy blahoslovenú a prečistú Matku nášho Boha.
 Čestnejšiu než cherubíni a neporovnateľne
 slávnejšiu než serafíni. Teba, ktorá si bez porušenia
 porodila Boha, Slovo, pravú Bohorodičku ťa veseľíme).*

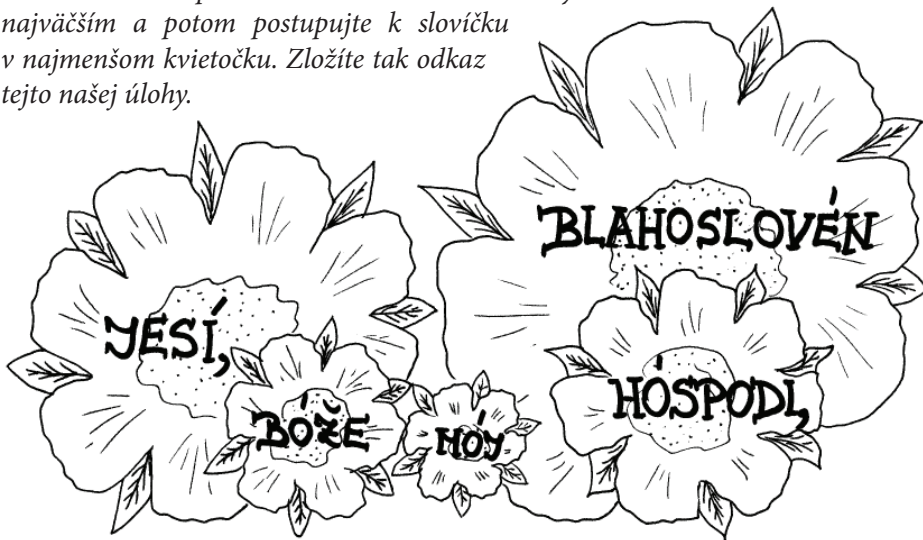
pripravila: Tatiana Mihaličová

Ahojte školáci a školáčky, všetky detičky a naši stáli a verní Istinkáči!

Škola sa už skončila, máme ďalší rok úspešne za sebou a pomaly plyní aj čas prázdnin a s nimi aj čas oddychu a zábavy. Vaši kamaráti Istinkáčik s Istinkou vám veru oddych nedoprajú.

Áno, áno, aj v tomto ešte letno-jesennom čísle Istiny si pre vás pripravili zopár úloh na spríjemnenie dlhého dňa.

Zoradte slovíčka podľa veľkosti kvetov – začnite tým najväčším a potom postupujte k slovíčku v najmenšom kvietočku. Zložíte tak odkaz tejto našej úlohy.



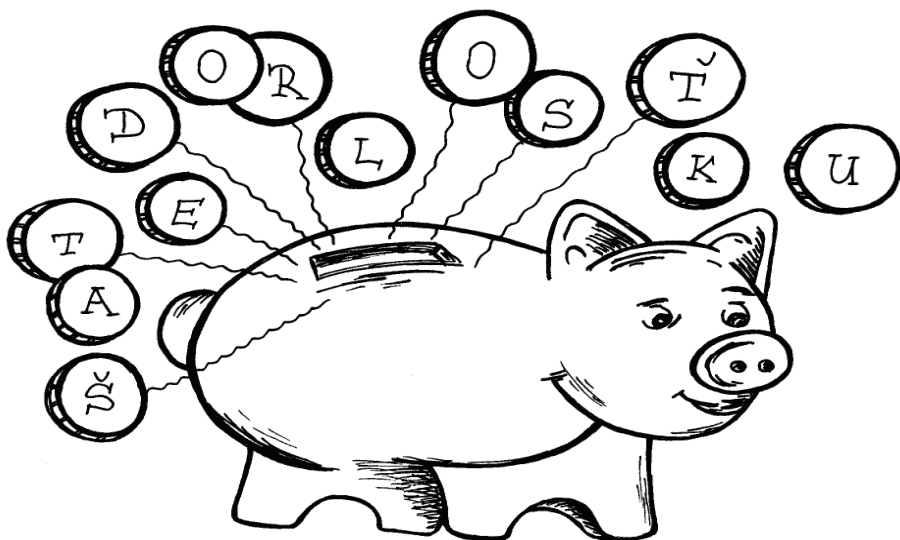
Čo sa skrýva v tejto úlohe? Ak pospájate postupne čísla podľa poradia, obrázok si potom môžete vymalovať.



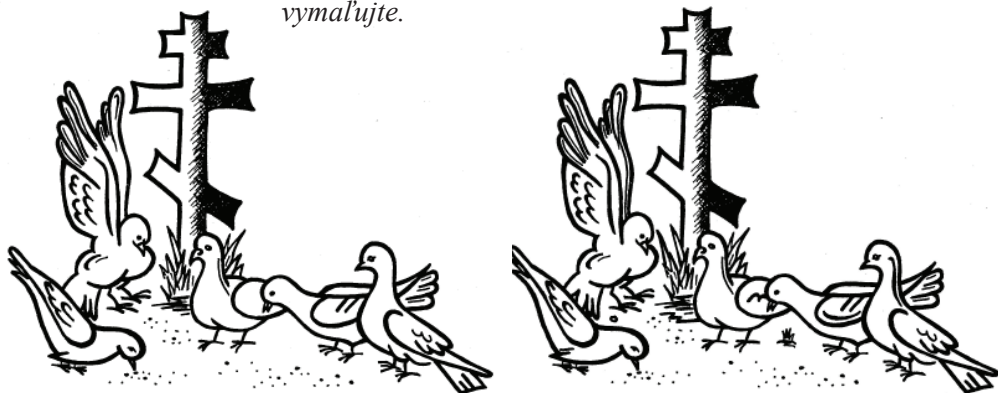
Tento zošit je zapísaný rôznymi slovíčkami. Vašou úlohou, milé deti, bude z týchto slovíčok utvoriť páry a priradiť tak čísla k správnej písmenku.



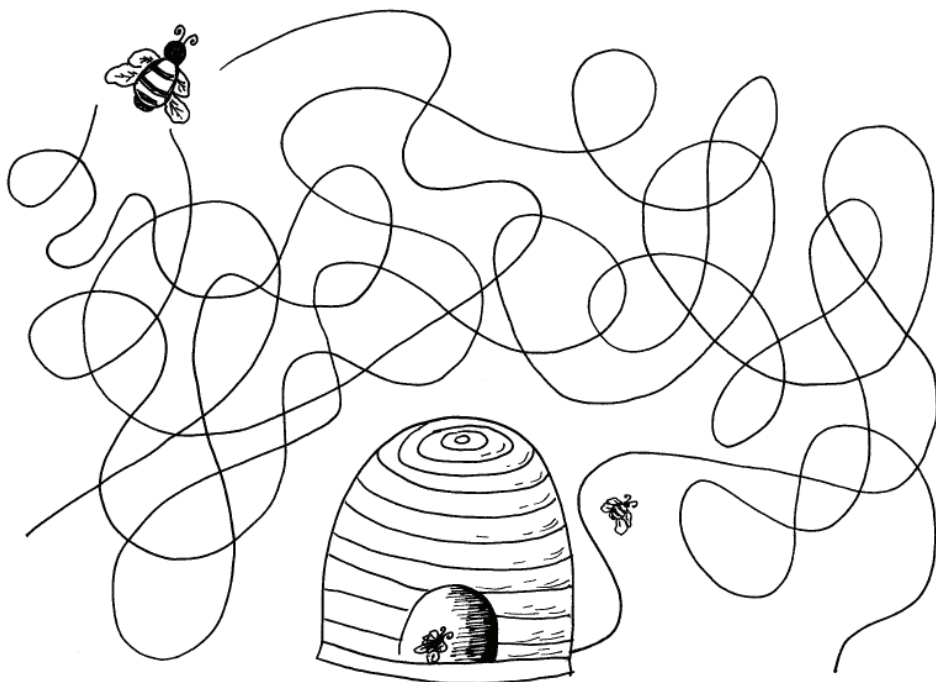
Do tohto prasiatka – pokladničky sa hádžu mince. Úlohou je správne – tak ako ukazuje čiara z písmenok – postupne nahádzať naše písmenkové korunky do prasiatka. Čo vám vyšlo?



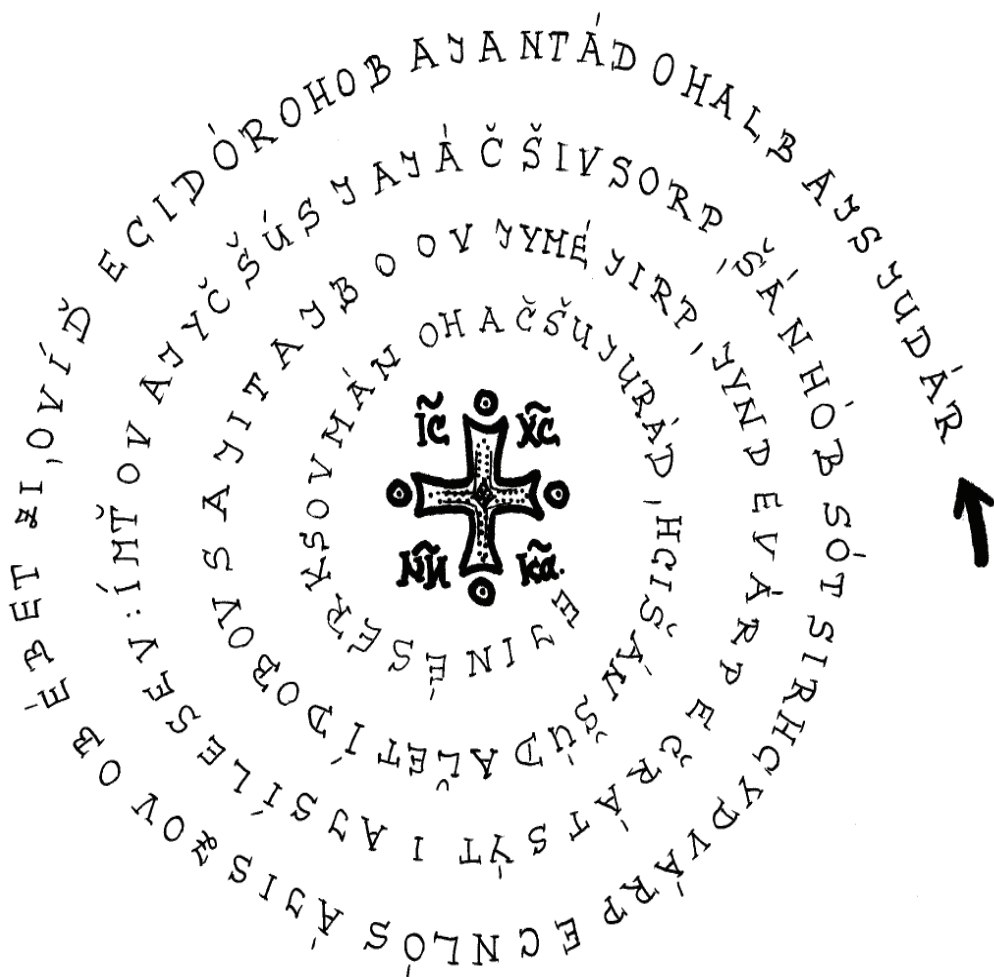
Možno si pri tejto úlohe povieť, že sú tu dva rovnaké obrázky, ale kdeže – jeden od druhého sa líšia 10-timi znakmi. Pokúste sa ich nájsť a obrázky si pekne vymaľujte.



Vymaľujte správnu cestu ktorou včielka zaletí do svojho úľa.



Táto úloha vám ponúka prečítať si peknú modlitbu. Vylúštite ju ak postupne – podľa šípky – zrkadlovo prečítate tieto písmenka. Prišli ste na to, alebo vám táto úloha trochu pokrútila vaše hlavičky?



Nádherne prázdniny, kopec voľného času a mnoho krásnych chvíľ i hrejivých slnečných lúčov cez leto vám praje redakcia Istiny :)

Úlohy pripravila **Andrea Gmotričová**

Thajská špecialita

2 stredne veľké cibule

2 mrkvy

1 červenú papriku

1 žltú papriku

2,5 dl kokosového mlieka

sladkú sójovú omáčku

kari korenie

čili papričky

citrónovú šťavu

Zeleninu nakrájame na prúžky. Na malom množstve oleja orestujeme cibuľu, asi po piatich minútach, pridáme mrkvu a po ďalších piatich minútach papriku. Spolu udusíme do mäkka. Zeleninu zalejeme kokosovým mliekom, dochutíme kari korením, sladkou sójovou omáčkou, nasekanými chilli papričkami a niekoľkými kvapkami citrónovej šťavy.

Podávame s čerstvou bagetou.¹

Cuketový krém s olivami

1 cuketa cca 200g

1 strúčik cesnaku

1/4 zväzku tymiánu

2 PL oleja

10 zelených olív

20 g vlašských orechov

1 PL citrónovej šťavy

Cuketu umyjeme, očistíme, nastúhame nahrubo a vložíme odkvapkať do sitka. Na panvici rozohrejme olej, pridáme vytlačenú cuketu, pretlačený cesnak, polovicu nasekaných listkov tymiánu a smažíme asi tri minúty. Necháme vychladnúť. Olivy a vlašské orechy nakrájame nahrubo a zmiešame s vychlad-

nutou cuketou, citrónovou



šťavou, zvýšeným tymiánom a rozmixujeme.²

Plnená zapekaná cuketa

1 cuketa

1 cibuľa

3 strúčiky cesnaku (môže byť aj viac, podľa chuti)

1/2 kg mrkvy

1 konzerva kukurice

1 konzerva žampiňónov

Čierne korenie

Sol'

Sójová a Worchestrová omáčka

Bazalka

¹ <http://www.recepty.bringers.sk/recept/med-zinarodna-kuchyna/6/najnovsie/thajska-specialita/>

² DUSY T.: 50 pomazánok + 2 recepty na chlieb, Praha 2007, s. 33

Oregáno

Olej

Cibuľu pokrájame nadrobno a orestujeme na troche oleja. Pridáme pretlačený cenak, postrúhanú mrkvu a 5 minút dusíme. Potom pridáme kukuricu, šampiňóny a koreniny, 2 minúty posmažíme a odstavíme. Cuketu pozdĺžne prekrojíme, vydla-bene semienka a dužinu naplníme pripravenou zmesou. Položíme na vymastený plech, prikryjeme aloba-lom a pečieme cca 45 minút, kým nie je cuketa mäkká. Podávame so ze-miakmi.³

Korenistá šošovicová polievka

1 veľká cibuľa

5 PL olivového oleja

1 PL metej rasce

1 ČL drveného koriandra

1/2 ČL kúskov sušenej červenej papriky

3 strúčiky cesnaku

380 g lúpanej červenej šošovice

1 mrkva

Zelerová vňať

Šťava z jedného citróna

Čierne korenie

Soľ

1 zeleninový bujón

Cibuľu pokrájame nadrobno a ores-tujeme na oleji. Pridáme koreniny a prelisovaný cesnak, dusíme dve minúty. Potom pridáme šošovicu, mrkvu nastrúhanú nahrubo a nasekanú ze-le-rovú vňať. Trochu vňate odložíme na ozdabu. Zalejeme 2 litrami vody, pri-

dáme bujón a varíme 35 - 40 minút. Pri-dáme citrónovú šťavu a dochutíme.⁴

Sójová sekaná

300g uvarených sójových bôbov

100 g uvarenej šošovice

100 g uvarenej fazule

100 g uvarených veľkých krúp

Menšia hlavička cesnaku

2 cibule

3 PL oleja

2 nastrúhané mrkvy

2 PL instantného droždia

Soľ

Majoránka

Všetky prísady dôkladne premieša-me, vložíme do vymasteneho pekáča a zapečieme v rúre.⁵

Puding z višní

300 g mrazených alebo

zaváraných višní bez kôstok

1/2 šálky cukru

1 šálka ľubovoľného ovocného džúsu

1 vanilínový cukor

1 PL kukuričného škrobu

Do pekáča s vyšším okrajom dáme višne zmiešané s cukrom, vanilkovým cukrom. Vlejeme škrob rozmiešaný v ovocnom džúse a premiešame. Pečie-me 10 minút pri teplote 200 °C. mieša-me a môžeme pridať aj 2 cl ľubovoľné-ho likéru.⁶

pripravila Markella

4 ŠIKULOVÁ E.: Malá veľká vegetariánska kuchárka, Bratislava 2008, s. 276

5 ČERVENÝ K. a ČERVENÁ D.: Vegetarián-ska kuchárka, Bratislava 1990, s. 132

6 BORISOVA N.: Raz - dva hotové, Moskva 2006, s. 43

3 V spolupráci s N. K.

Ako sa očistiť od hriechov?

Svätá Pravoslávna Cirkev učí, že niet takého ľudského hriechu, ktorý by nemohla očistiť krv Hospoda Boha a Spasiteľa nášho Isusa Christa. Hoci by sa mnohokrát opakoval ľudský hriech – krv Bohočloveka Christa ho môže zmyť. Hriechy celého sveta neznamenajú nič pred všesvätou krvou vteleného Hospoda, preliatou za nás.

„Ale On bol prebodnutý za naše priestupky, mučený pre naše neprávnosti. On znášal trest za náš pokoj, Jeho jazvami sa nám dostalo uzdravenia“ (Iz 53, 5).

Tak hojne sa na nás vyliala blahoďať Božia, že aj ten najťažší hriech,

nemoc! Človek nenávidí svoj hriech, no tak si naňho privykol, tak slabý je v boji s ním, že neprestáva doňho upadať. Prístavom pre takéhoto nešťastného služobníka hriechu je pokánanie!

Jeden brat sa opýtal sv. Sisoja Veľkého: „Otče, čo mám robiť? Upadol som do hriechu.“ Starec odpovedal: „Vstaň.“ - „Vstal som a opäť som spadol.“ - „Opäť vstaň.“ Brat sa opýtal: „Dokedy mám padať a vstávať?“ Veľký starec odpovedal: „Dokedy nebudeš vzatý z tohto sveta.“ Z jeho slov jasne vyplýva, že boj s hriechom je celoživotným bojom. Slovom „pád“ tu môžeme rozumieť - ťažký, smrteľný hriech. „Kto v nádeji na pokánanie opakuje svoje hriechy, taký vedie seba zle vo vzťahu k Bohu a takého postihne neočakávaná smrť“ – hovorí svätý Izák Sýrsky. Je potrebné dôkladne sa chrániť pred pádom do akéhokoľvek hriechu, zdanlivo malého alebo veľkého.

Svätá spoveď prináša človeku dvojaký úžitok: dostáva sa mu od Boha odpustenia hriechov a ochraňuje človeka pred opätovným pádom do hriechov. „Duša – hovorí svätý Ján Lestvičnik – majúca zvyk spovedať svoje hriechy, udržuje sa od nových pádov spomínaním na spoveď, ako keby uzdou. Hriechy nevyspovedané sa naopak pohodlne rozmnožujú.“

**Tvorenija svjatiteľa Ignatija
Brjančaninova**

pripravil bohoslovec Michal

ИСТИНА



tisíckrát človekom zopakovaný, môže byť vyhladený pokáním. Pokánie – to je viera. Pokánie – priznanie vykúpenia aj Vykupiteľa. Pokánie – to je sebazaprenie. Pokánie dopĺňa nedostatok ľudských cností. Boh nám dal pokánie ako pomoc v našej nemoci. Ach, tak rôznorodá a veľká je naša

Hospodin je najväčšia láska

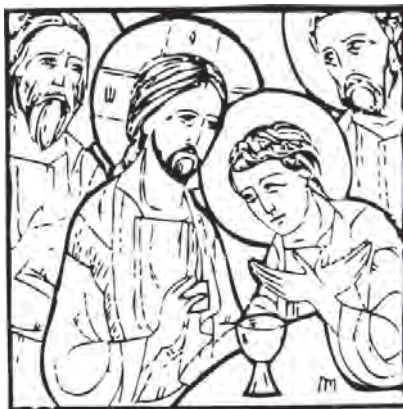
Hospodinova láska je väčšia ako materinská. Mamka ma nosila vo svojich útrobach a s Božou pomocou priviedla na svet. Začala ma kŕmiť, láskat' a nosiť na rukách; keď som sa však naučil chodiť, prestala ma nosiť na svojich rukách a ešte skôr ma prestala kŕmiť svojimi prsami. Hospodin, môžem tak povedať, ma doteraz nosí vo Svojich útrobach: „Kto je Moje Telo a pije Moju Krv, zostáva vo Mne a Ja v ňom“ (Jn 6, 56). Hospodin ma vždy nosí na Svojich rukách: „do dlaní Som si ťa vyryl, tvoje hradby sú ustavične predou mnou“ (Iz 49, 16). On je mojou silou, mojím pokojom, sladosť i radosť moja, svetlo môjho rozumu aj môjho srdca. Neustále ma kŕmi, ako matka prsami, rôznorodými výtvormi zeme. On je mojou výdatnou stravou a nevyčerpatelným pitím (Akafist Isusu Sladčejšemu, ikos 10). Rodičia nás po určitom veku opúšťajú a aj my ich, lebo je povedané: „Preto opustí človek otca i matku a pripojí sa ku svojej manželke“ (Mt 19, 5) – v prenesenom význame – pripojí sa ku Christu, Ktorý je najvyššia a najsvätejšia láska, omnoho väčšia ako milujúca manželka. Hospodin nás od nášho narodenia až do našej smrti ani na minútu neopúšťa, každým okamihom sa o nás stará ako orol o svoje vtáčatá. On je našou nádejou pri smrti. On je naším životom aj po našej smrti. On bude našou útechou aj na Jeho súde. On nás ani potom nezahľadá (Akafist Isusu Sladčejšemu, ikos 5),

a voviede nás do večných obydli Svojho Nebeského Kráľovstva.“

„Bratia a sestry! Bojme sa našich hriechov; svojej hrdosti srdca, ktorá nám hovorí: nie je mi treba odpustenia hriechov, ja nie som vinný, ja nie som hriešny. Alebo: moje hriechy sú malé, ľudské, nežije sa mi v nich zle. Precítением, z celej hĺbky srdca a duše povzdychnime nad svojimi hriechmi, prelejme nad nimi slzy ľútosti a uprosme rozhnevaného Vladyku. Neospravedľujme sa ako farizeji a pokrytci

(Lk 18, 10 – 14), pretože iba úprimným pokánením nad svojimi hriechmi, môžeme uprosiť Boha. Ó Bože náš, Bože

náš! Naše bezprávie sa rozmnožilo viac ako je vlasov na našej hlave, viac, ako je morského piesku a my ich (svoje hriechy) necítíme, sme k nim ľahostajní a dokonca ich neprestávame ľubiť. Daruj nám všetkým, Hospodi, skrúšeného ducha a srdce pokorné, nech Ťi prinesieme skutočné pokánenie. Amiň.“



„sv. Joann Kronštadtskyj
– Moja Žizň vo Christe“

prípravil **bohoslovec Michal**

Apoštol Pavol píše Filipanom, že „naša otčina je v nebesiach, odkiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Isusa Christa“ (Flp 3, 20).

Znie to až nemožné. Ako môže byť naša otčina – domovina na nebesiach, keď sa rodíme na zem, tu žijeme svoje životy, boríme sa každodennými problémami, tu máme svoje rodiny, priateľov. Stavíme si domy, obrábame polia...

Surožský nám to ale veľmi krásne vysvetľuje slovami, že my sme ľudia, ktorých domovským miestom je nebo a na zem sme prišli, aby sme ju získali pre Boha a vytvorili na nej Božie kráľovstvo, trebárs len na jedinom mieste.

Ako môžeme my získať zem pre Boha? A ešte k tomu priamo na nej vytvoriť Kráľovstvo nebeské??

Samozrejme, Cirkev nám na to dáva „návod“, prikázania, kánony, životy svätých, ktorým sa to podarilo.

Ale my sme len obyčajní ľudia, študenti. Čo už len my zmôžeme?!

No, veľa otázok... a zatiaľ pomeň odpovedí. Aj keď každý z nás ich niekde vo svojom vnútri tuší. Každý si uvedomuje, že nie sme len tak úpl-



ne bezmocní študenti. Sme aj deti svojich rodičov, sme bratia a sestry, sme priatelia, sme blízni... Z toho všetkého vyplývajú nejaké roly. A najmä jedna – tá najhlavnejšia. Rola kresťa-

na. Milovať Boha na prvom mieste a milovať svojich blízkych, všetkých. Hm, napíše sa to dosť rýchlo a aj ľahko, pár slovíčok. Ale ako náročné je to realizovať v živote. Aké náročné je dať Boha pred všetky naše záľuby a chute. Ako až nemožné je pokoriť sa pred druhým.

Ani prikázania, ani kánony, ani životy svätých nám nedajú taký príklad, ako nám dal Isus – Pomazaný. My si v dnešnej dobe ani nevieme predstaviť, aký Isus mohol naozaj byť. Ako sa správal, ako hovoril. Vieme, že bol bezhriešny. Ale keby bol tu medzi nami, rozprával by ako kamarát, ako učiteľ, ako niekto nadriadený? Vedel by žartovať? Usmieval by sa? Ja myslím, že áno. Bol by našim priateľom. Tak ako bol ľudom Jeho doby. Ako bol priateľom Lazára, jeho sestier, prostitútky, apoštolov... Bol tak dobrý, pokorný a mierumilovný, že si to my ani nevieme naozaj predstaviť. Ale môžeme to skúsiť...

Predstavme si toho najlepšieho človeka, akého poznáme. Ako ho ľúbime, ako si ho vážime, ako ho obdivujeme. A odrazu sa niečo stane. Niečo, čomu sa my len prizierame. A možno sa nezvládneme na to ani pozeráť a utečieme. Všetci ho ohovárajú, hania, kričia na neho. Dokonca sa opovážili ho aj udrieť... a nie raz. A on sa nebráni. A my nechápeme. Rozbehli by sme sa k nemu a bránili ho, ale on to nechce. Ponižujú ho a potupujú, bijú až padá na zem, po tele mu steká krv, ale rany biča naň stále dopadajú. Nevládze sa držať

na nohách. A všetci sa mu vysmievali a sú spokojní s tým, čo sa deje!!! Hlavu mu prepichnú tŕňmi, na plecía mu naložia obrovský drevený kríž.... na ktorý ho nakoniec pribijú. A vy sa na to len pozeráte, už nevládzete ani plakať, chceli by ste, aby sa to čím skôr skončilo, chceli by ste zomrieť s ním! Ten najlepší človek, akého poznáte, umiera nepredstaviteľnou smrťou. A vy sa len pozeráte...

...A my sa len pozeráme, ako v chráme kladú plaščenicu. Pozeráme na zobrazeného Christa s prebitými rukami i nohami, na jazvu na rebrách... Len sa pozeráme...

Takto naozaj to Božie kráľovstvo na zemi nevytvoríme... A neuvidíme ho asi ani po tom, čo príde Christos po druhý krát. Postaví nás na ľavú stranu, nie na stranu svojich priateľov. A my sa až vtedy budeme môcť už len pozeráť!!

Tak sa vzchopme, vstaňme a konajme. Christos vstal z mŕtvych, aby nám dal nádej na život večný v Jeho kráľovstve. Táto nádej bola vykúpená veľmi drahou – utrpením a krížom. V Akafste Christovým utrepniam spievame: Isuse skončavajajsa v mukach, dažd' mi, da srdce moje ne sudit ino čto viditi, točiju Tebe raspjata! Tak nech naše srdcia naozaj stále vidia za nás Ukrižovaného najlepšieho Človeka a to bude možno začiatkom. A my možno začneme vytvárať to Božie kráľovstvo vo svojich srdciach!

Mládežníčka Zuzana

Konečný osud človeka na večnosti nie je určený iba krátkym úsekom času prežitým na tejto zemi, ale životným dielom človeka – jeho dobrými alebo zlými dôsledkami. Tí, do ktorých bolo zasiate semeno, ako do úrodnej pôdy, môžu ovplyvniť osud zomrelých, ak v modlitbách budú usilovne prosiť Boha, aby požehnal človeku, ktorý zmenil ich život a ukázal im zmysel existencie. Ak sa budú pozostali vytrvalo obracať k Bohu v postoji lásky, vernosti a vďačnosti, zomrelý vstúpi do večného kráľovstva presahujúceho hranice času; aj oni tak môžu ovplyvniť osud zomrelého. Neprosíme Boha, aby upustil od svojej spravodlivosti a odpustil človeku všetko, čoho sa dopustil. Prosíme ho však, aby zomrelému požehnal kvôli dobru, ktoré vykonal a o ktorom svedčia životy iných.

Naša modlitba je prejavom vďačnosti a lásky do takej miery, do akej miery je náš život pokračovaním toho, čo sme sa od zomrelého naučili. Nežiadame Boha, aby nebol spravodlivý a nemáme predstavu, že sme súcitnejší a milujeme viac než on. Nežiadame ho tiež, aby bol milosrdnejší, prinášame len k Božiemu súdu nové dôkazy a modlíme sa, aby ich Hospodin zobral do úvahy a veľmi požehnal tomu, kto pre náš život tak veľa znamenal. Je dôležité si uvedomiť, že sa za zomrelého nemod-

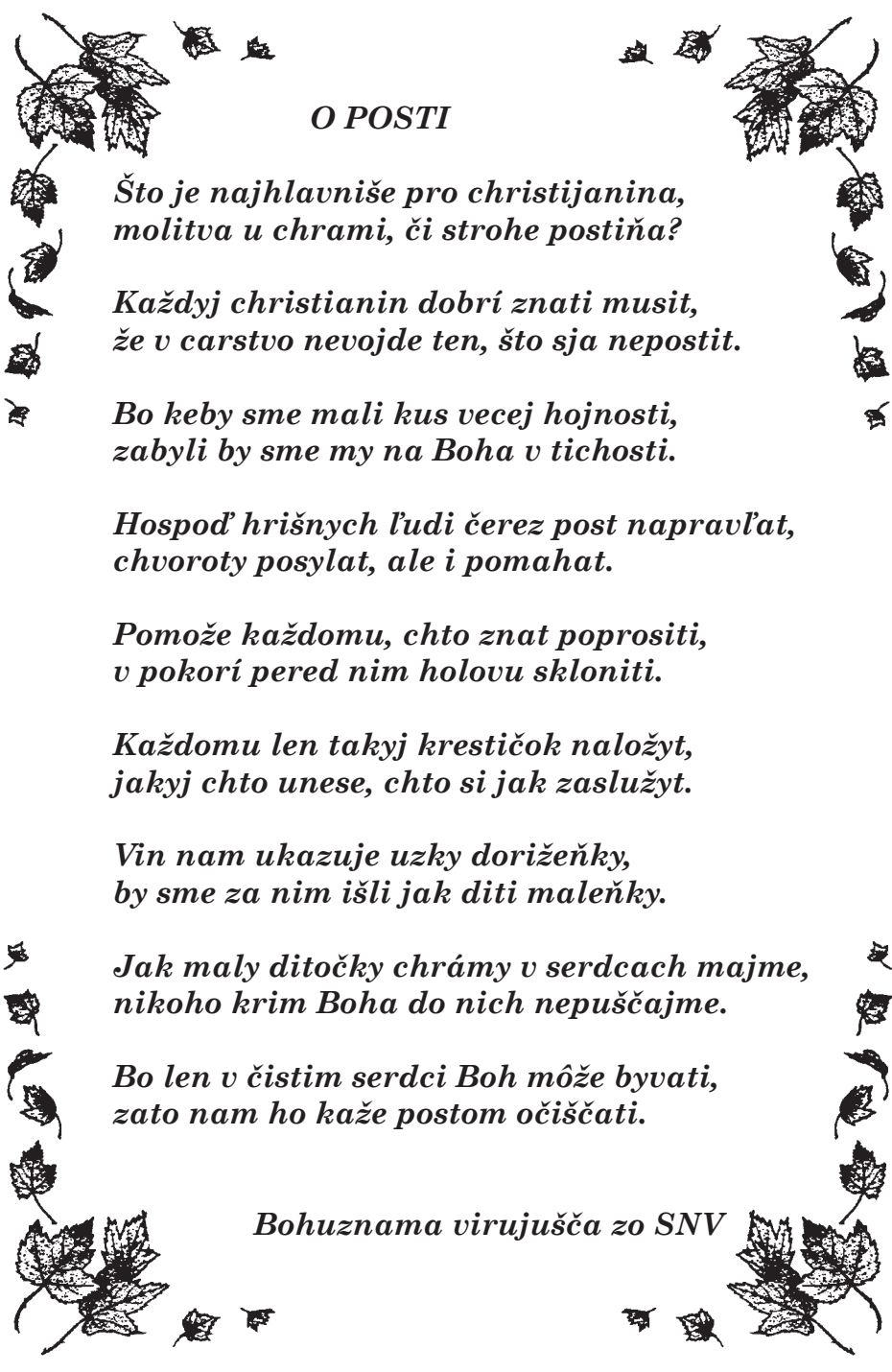
líme preto, aby sme Boha o niečom presvedčili, ale aby sme vydali svedectvo, že tento človek nežil zbytočne, že učil láske a vedel inšpirovať druhých.

Každý človek, rozdávajúcí lásku, má niečo, čo môže uviesť na svoju obhajobu. Zostáva však na tých po ňom, aby podali svedectvo, čo pre nich urobil. A zasa to nie je len otázka dobrej vôle alebo citov. Svätý Izák Sýrsky hovorí: „Nemodlite sa len slovami, chápajte celý svoj život ako modlitbu k Bohu.“ A preto, keď sa chcete modliť za svojich zomrelých, musíte slová svojej modlitby potvrdzovať skutkami. Nestačí len občas vzbudiť city k mŕtvym a potom žiadať Boha, aby pre nich niečo urobil. Je nevyhnutné, aby prinieslo plody každé semeno dobra, pravdy a svätosti, ktoré zasiali, pretože potom sa môžeme obrátiť k Bohu a povedať mu, že tento človek zasieval dobro. Bolo v ňom čosi, čo ma viedlo ku konaniu dobra a táto čiastočka dobra nie je moja, ale je jeho a je svojim spôsobom jeho slávou a jeho vykúpením.

ANTONYJ SUROŽSKIJ: Tváří v tvář

(Prosím, spomeňte vo svojich modlitbách zomrelých služobníkov Božích Annu a Michala. Ďakujem.)

Pripravila Zuzana Repková



O POSTI

*Što je najhlavnije pro christijanina,
molitva u chrami, či strohe postiňa?*

*Každyj christianin dobrí znati musit,
že v carstvo nevojde ten, što sja nepostit.*

*Bo keby sme mali kus vecej hojnosti,
zabyli by sme my na Boha v tichosti.*

*Hospod' hrišnych ľudi čerez post napravľat,
chvoroty posylat, ale i pomahat.*

*Pomože každomu, chto znat poprositi,
v pokorí pered nim holovu skloniti.*

*Každomu len takyj krestičok naložyt,
jakyj chto unese, chto si jak zaslužyt.*

*Vin nam ukazuje uzky dorižeňky,
by sme za nim išli jak diti maleňky.*

*Jak maly ditočky chrámy v serdcach majme,
nikoho krim Boha do nich nepuščajme.*

*Bo len v čistim serdci Boh môže byvati,
zato nam ho kaže postom očiščati.*

Bohuznama virujušča zo SNV



Ikona Matky Božej „Odihitria“ Smolenská

Podľa tradície je táto ikona Presvätej Bohorodičky Smolenskej „Odihitria“ napísaná svätým evanjelistom Lukášom pre antiochijského panovníka Teofila.

Grécky panovník Konštantín Porfirorodný požehnal touto ikonou svoju dcéru, cárovnú Annu, ktorú vydával v roku 1046 za černigovské knieža Vsevoloda Jaroslaviča. Tak ako táto ikona doprevádzala cárovnú Annu v jej ceste z Carihradu do Černigovského kniežatstva, tak odtiaľ aj sama ikona dostala pomenovanie „Odihitria“, čo je „Putevoditeľnica“ (Sprievodkyňa). Po smrti kniežaťa sa ikona podľa následníctva dala jeho synovi Vladimírovi Vsevolodovi Monomachovi, ktorý ju preniesol do Smolenska a uložil ju v chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky založenom 3. mája 1101. Od toho času sa ikona „Odihitria“

začala nazývať aj Smolenskou.

V 14. – 15. storočí bola ikona prenesená do Moskvy a uložená v kremeľskom chráme Blahoviščenija (Zvestovania Presvätej Bohorodičky).

Pamiatka tejto ikony sa slávi 28. júla/10. augusta. K tejto ikone sa veriaci modlia, aby boli ochraňovaní na svojich cestách.

Modlitba:

O prečudnaja i prevýššaja vsích tvarěj Caríce Bohoródice, Nebésna-
ho Carjá Christá Bóha nášeho Máti,
Presvjatája Odihítrijs Maríje! Uslýši
ny hříšnyja i nedostójnyja, v čas sěj
mol'áščijasja i k Tebí so vzdycháni-
jem i slezámi pred Prečístym óbra-
zom Tvojím pripádajuščija, i síce
umíl'no hlahól'uščija: izvedí nás ot
róva strastěj, Odihítrijs blahája izbávi
nás ot vsjákijsa skórbi i pečáli, ohradí
ot vsjákijsa napásti i zlých klevét i ot
neprávednaho navíta vrážija. Móžeši
bo, o blahodátnaja Máti náša, ne
tóčiju ot vsjákaho zla sochraníti ľúdi
Tvojá, no i vsjákim blahod'ijánijem
snabdíti i spastí, rázvi bo Tebé inýja
predstátel'nicy v bidách i obstojánijich
i téplyja chodátajicy o nás hříšnych
k Sýnu Tvojemú Christú Bóhu naše-
mu ne ímamy. Jehóže umolí, Vladý-
čice, spastí nás i Cárstvija Nebésna-
ho spodóbiti, da spasénijji Tobóju
slávím Ťá i v búduščem víci, jákože
spasénija nášeho vinóvnicu, i prevoz-
nósím vsesvjatoje i velikol'ípoje ímja
Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha, v Tró-
jici slávímaho i poklaňajemaho Bóha,
vo víki vikóv. Amíň.

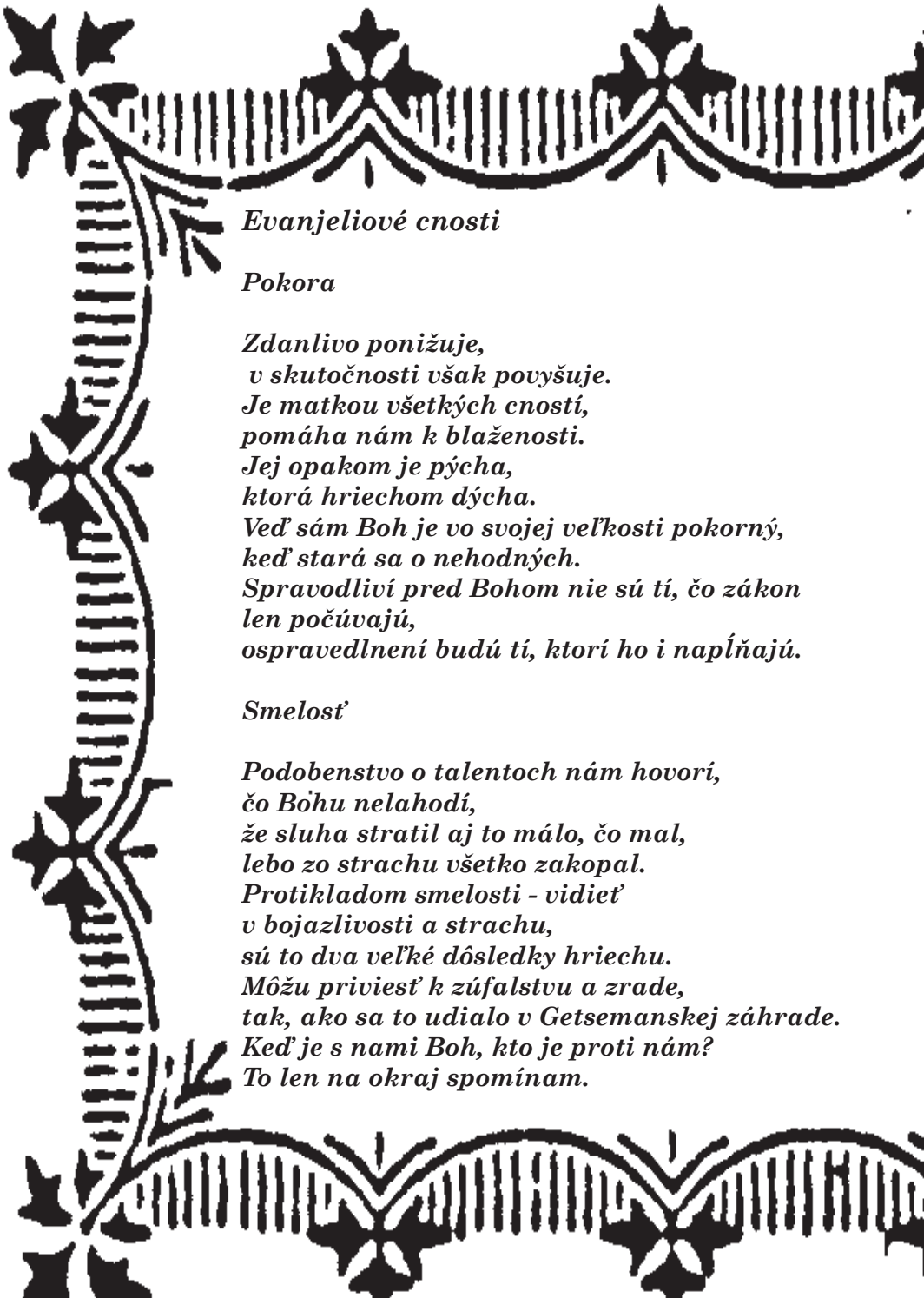
Modlitba pred cestou:

O Presvjatája Vladýčice mojí,
Ďivo Bohoródice, Odihítrijs, pokroví-
tel'nice i upovánijs spasénija mojehó!
Se v pút', mňi predležáščij, nýňi choš-
čú otlučítisja i na vrémja sijé vručáju
Tebí, premilosérdoj Máteri mojěj,
dúšu i t'ílo mojé, vsja úmnysja mojá
i veščéstvennyjsa síly, vsehó sebé

vvírjaja v krípkojs Tvojé smotrénijjs
i vsesíl'nujs Tvojú pómošč. O, blahá-
ja Spútnice i Zaščítnice mojá! Usérd-
no mol'ú Ťa, da ne pólzok pút' mój
sej búdet, rukovódstvuj mja na něm,
i naprávi jehó, Vsesvjatája Odihítrijs,
jákože Sama vísi, ko slávi Sýna Tvo-
jehó, Hóspoda mojehó Iisúsa Christá,
búdi mi vo vsém pomóšcnica, najpá-
če že v sem dál'ňim i mnohotrúdnom
putešéstvijji sobl'udí mjá pod deržáv-
nym pokróvom Tvojím ot vsjákich
nachod'áščich bíd i skórbejs, ot vrah
vídimych i nevídimych, i molí o mňi,
Hóspože mojá, Sýna Tvojjehó Christá
Bóha nášeho, da póslet v pómošč mňi
Ánhela Svojjehó mírna, vírna nastávni-
ka i chranitel'a da jákože drévlje daro-
vál jesť rabu Svojjemú Tovíi Rafaíla,
na vsjákom míst'i i vo vsjákojs vrémja
chranívše jehó v putí ot vsjákaho zlá:
táko i mój pút' blahopolúčno upravív
i sochranív mjá nebésnojs sílojs zdrá-
va da vozvratít mjá mírna i vsecíla k ži-
líšču mojjemú vo slávu ímene Svojjehó
Svjatáho, slávjašča i blahoslovjašča
Jeho vo vsjá dní životá mojehó i Tebé
veličájušča nýňi i prísno, i vo víki
vikóv. Amíň.

pripravila **Juliána Kuzanová**





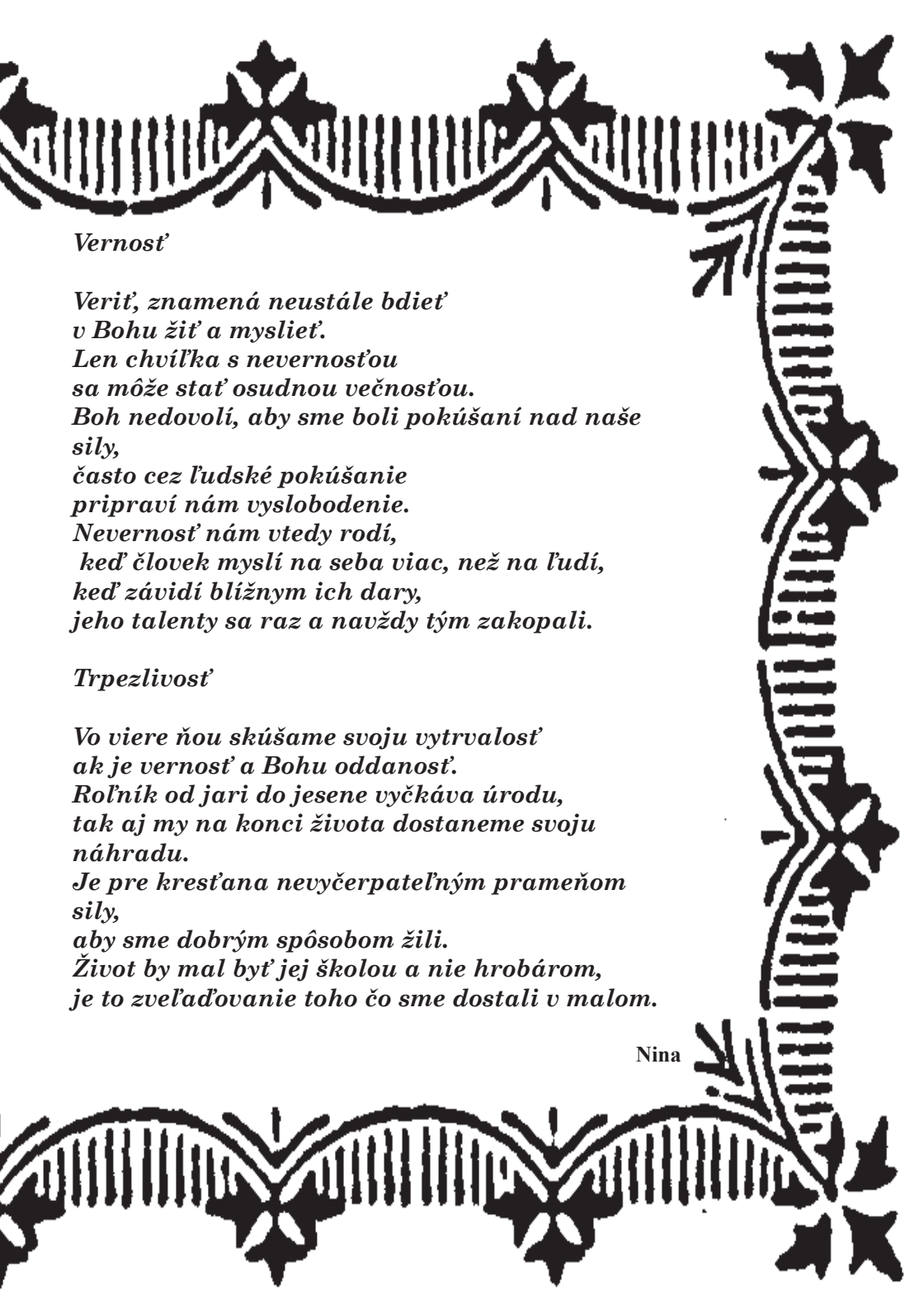
Evanjeliové cnosti

Pokora

*Zdanlivo ponízuje,
v skutočnosti však povyšuje.
Je matkou všetkých cností,
pomáha nám k blaženosti.
Jej opakom je pýcha,
ktorá hriechom dýcha.
Veď sám Boh je vo svojej veľkosti pokorný,
keď stará sa o nehodných.
Spravodliví pred Bohom nie sú tí, čo zákon
len počúvajú,
ospravedlnení budú tí, ktorí ho i naplňajú.*

Smelosť

*Podobenstvo o talentoch nám hovorí,
čo Bohu nelahodí,
že sluha stratil aj to málo, čo mal,
lebo zo strachu všetko zakopal.
Protikladom smelosti - vidieť
v bojazlivosti a strachu,
sú to dva veľké dôsledky hriechu.
Môžu priviesť k zúfalstvu a zrade,
tak, ako sa to udialo v Getsemanskej záhrade.
Keď je s nami Boh, kto je proti nám?
To len na okraj spomínam.*



Vernosť

*Veriť, znamená neustále bdieť
v Bohu žiť a myslieť.*

*Len chvíľka s nevernosťou
sa môže stať osudnou večnosťou.
Boh nedovolí, aby sme boli pokúšaní nad naše
sily,
často cez ľudské pokúšanie
pripraví nám vyslobodenie.
Nevernosť nám vtedy rodí,
keď človek myslí na seba viac, než na ľudí,
keď závidí bližným ich dary,
jeho talenty sa raz a navždy tým zakopali.*

Trpezlivosť

*Vo viere ňou skúšame svoju vytrvalosť
ak je vernosť a Bohu oddanosť.
Roľník od jari do jesene vyčkáva úrodu,
tak aj my na konci života dostaneme svoju
náhradu.*

*Je pre kresťana nevyčerpatelným prameňom
sily,
aby sme dobrým spôsobom žili.
Život by mal byť jej školou a nie hrobárom,
je to zveľaďovanie toho čo sme dostali v malom.*

Nina

Človek, bytosť stvorená Bohom a na jeho podobu. Je to základom toho, čo sa označuje osoba, podoba vyžaduje trvalý duchovný a intelektuálny rast človeka, vďaka ktorému sa Boží obraz prejavuje v celej svojej kráse. Neznalosť vecí od Boha nás ľudí vháňa do duševného rozpoloženia chorôb a depresii a to len preto, lebo naša viera a odriekanie upadá. Boh vraví, že všetko sa dá, len treba chcieť a všetko sa podarí. Keď svätý apoštol Pavol volá na Boha a prosí ho o ducha odhaľovania nových noriem, duchovného zdravia, zmyslu pre skutočnosť, pozemskú i nebeskú. Napredovaním doby a zmaterializovaním sveta došlo k úpadku duchovnosti a život sa spredmetnil a stal iba čisto materiálom. Už aj z človeka sa stal tovar, preto život vo svete fabriek a laboratórií už nie je organický, ale organizovaný a ten náš železobetón u nás zabíja aj tu poslednú živú prírodu. A tak aj najjednoduchšie materié svätosti – chlieb, voda, vosk a oheň – sa z toho prostredia vytrácajú a už nie sú dôvernou a známou realitou vesmíru. Oni sa stali jednoducho tovarom. A keďže chlieb a voda sú aj darmi božími, cítime ich zmaterializovanie a nechotu pomáhať prostredníctvom nimi ľuďom, ktorí to viac potrebujú

ako my. My radšej prebytočné obilie vyhodíme, spálime... no oveľa radšej by sme ich mali dať ľuďom, ktorí to potrebujú viac, ako napríklad ľudia a deti v Afrike, hladujú a my vyhadzujeme jedlo do košov. Nehanbíme



sa Božie dary hádzat' do košov? To je to isté, ako keby sme hádzali do koša dary od rodičov a príbuzných. Boh nám dal slobodnú vôľu rozhodnúť sa, či chcem žiť materiálne, alebo s Bohom, no a tu je potrebná určitá askéza, čiže život s Bohom a zriekanie sa svojich obľúbených vecí v prospech druhých ľudí. Sám spasiteľ definoval takto choré ľudské srdce a ľudské vnútro: „Lebo zvnútra,

z ľudského srdca vychádzajú zlé myšlienky, smilstvá, krádeže, vraždy, cudzoložstva, lakomstvá, zloby, podvod, rozkošníctvo, zlostný pohľad, rúhanie, pýcha pochabosť“. (Mk 7, 21-22) Ale ten istý Spasiteľ, v celom svojom učení ponúkol mocné prostriedky na riešenie boľavých problémov a chorôb duše. Ale iba od človeka závisí, či ich príjme a použije, alebo nie. A sú to prostriedky na uzdravenie duše i tela. Tak sa dá liečiť svet, ktorý leží v zle, v moci Zlého. A tu nám pomôže odkaz prvotnej Cirkvi zameranej eschatologicky, odkaz v pokání a svätosti skúsených starcov a askétov, ako aj Pavlova rada usilovať sa o mnohé duchovné dary, ktoré Boh dáva v hojnosti tým, ktorí sa o to usilujú. Je dobrý výrok P. Evdokimova: “ V širšom zmysle askéta je kresťan, ktorý je pozorný k významu evanjelia, ku všetkým blaženstvám, a hľadá pokoru a čistotu srdca, aby oslobodil blížneho. On musí poznať, vedieť i skúsiť, aby mohol konať a pomáhať. Toto má byť program vzdelávania a výchovy budúcich cirkevných i sociálnych pracovníkov. Preto si musíme uvedomiť, že sa treba pokoriť a žiť asketicky aspoň trošičku a dávať veci aj ľuďom, ktorí to viac potrebujú a nezameriavať sa iba na materiálny svet, ale aj na svet duchovný. Netreba to však robiť rýchlo a naraz, ale postupne zvyšovať dávky a uvidíte, budete sa cítiť lepšie a bude vás hriať dobrý pocit pri srdci. A treba aj Bohu venovať viac času, netreba mu vaše a naše peniaze, on

chce iba naše hriechy a pokánie, ale keď vidí neochotu obetovať mu čas, tak nám nepomôže. Obetovať čas sme ochotní na hocikaké hlúposti sveta, ale pre Boha nám už čas neostáva, no uvedomme si, čo nám pomôže pri spasení, či tie dovolenky pri mori, či modlitba k Bohu. K Bohu voláme iba vtedy, keď sa nám niečo zlé stane a nikdy mu neďakujeme za poučenie z rán a nepríjemností, čo nás postretli, veď on vie, prečo to robí, on jediný je neomylný. Namiesto nakupovania v nedeľu si nakúpme skôr, alebo potom, veď obchodné reťazce majú otvorené do polnoci a nikto nerobí celý deň. Radšej navštívme chrámy, pomodlime sa k Bohu a poďakujeme sa mu za všetko, čo nás postretlo. Nebojme sa, keď sa budeme k nemu modliť a veriť, tak nám pomôže i v najťažších chvíľach života. Ako príklad nech nám slúžia tí askéti, ktorí sa vzdali všetkého a nezaujímal ich obchody, nakupovanie, práca. Oddali sa Bohu. Keby nebolo našich otcov monachov, tak náš svet je už dávno zničený, no a my sa im ako odvdáčujeme? Vysmievame sa im, keď uvidíme človeka v podriasniku a s klobúkom na hlave, ale keď uvidíme katolícke mníšky chodiť v ich habitoch, tak nám to pripadá bežné a akceptovateľné. Zamyslime sa nad tým a vážme si to, čo nám dal Boh a ďakujeme mu za všetko. On ako dobrý rodič ktorý nás miluje vie, čo je pre nás najlepšie.

Bohoslovec Patrik

Náš študentský zbor v Hajnowke

Často, keď som sa rozprávala s otcami duchovnými a ich matuškami, ktorí kedysi boli členmi pravoslávneho zboru pri katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove, zabúdili v spomienkach na festival v poľskej Hajnowke. S rozžiarenými očami som počúvala ich zážitky a predstavovala si, aké úžasné to muselo byť. A snáď sa ani nedá opísať nadšenie, ktoré sa ma zmocnilo, keď som sa dozvedela, že tohto roku pôjde aj náš študentský zbor PBF do Hajnowky. A keďže väčšina jeho členov sú mládežníci BPM, bolo to takmer ako akcia Bratstva =)

Vyrazili sme 12. mája na dvoch tranzitoch asi na 10 hodinovú cestu, počas ktorej nám stále bolo veselo a tešili sme sa, čo nás čaká. Ubytovali sme sa v noci do chatiek, ale až ráno sme mohli obdivovať prostredie pri rybníku. Vo štvrtok pripadol sviatok Voznesenija, a tak sme navštívili pravoslávny chrám v neďalekej dedine. Domáci nás poctili a my sme mali možnosť kantorovať sviatočnú liturgiu. Bola to pre nás rozcvička, pretože v poobedňajších hodinách nás čakalo súťažné vystúpenie na Medzinárodnom festivale: Hajnowské dni cirkevnej hudby. Je to naozaj významná udalosť miestnej Cirkvi, trvá 6 dní a zúčastňuje sa jej množstvo nie len cirkevných zborov, ktoré sa ale predstavujú len s duchovnými piesňami. Súťaž prebieha v nádhernom chráme – Sobore sv. Trojice, ktorý Vás pohltí svojou krásou len čo do neho vojdete. S trémou, ale i radosťou, sme reprezentovali našu krajinu i našu Cirkev a vo večerných hodinách sme sa presunuli do vedľajšieho mesta, kde sme vystúpili v kultúrnom dome na „mini-koncerte“. Ten už bol ale ozvláštnený dvoma ľudovými piesňami v našom podaní na žiadosť

usporiadateľov. Neskôr sme zistili, že piatkový večer je venovaný Vatre a koncertu ľudových piesní, takže sme celý večer na chatke pilne pripravovali náš ľudovkový repertoár.

Piatok sme vyrazili do mužského monastiera v Suprasli, kde sme sa poklonili zázračnej ikone Bohorodičky a modlitbou a panychídou spomenuli na zosnulého vladyku Mirona v jeho krypte pod chrámom (zomrel pri leteckom nešťastí v Katyni). Mali sme možnosť vidieť chrám v Bialystoku, do ktorého keď sme vstúpili, mali sme pocit, že sme v nebi. Neopísateľná krása ikon nás automaticky vyzvala zaspievať v obrovskom prázdnom chráme. Druhú panychídu sme slúžili pri hrobe otca Tomeka Lewczuka, ktorý bol kedysi členom zboru a jeho matuška sa nám po všetky dni obetavo venovala. Večer sme sa teda presunuli do lesa na Vátru a nervózne čakali, kedy na nás príde rad. Naše vystúpenie sme totiž poňali svojsky, a tak sme na pódiu po prvých taktach vytiahli varešky, sáčky, fľaše, mriežku z chladničky a rozbalili to, ako to „rusnáci“ vedia. Domácom sa naše vystúpenie veľmi páčilo a odmenili nás veľkým potleskom. Zábava pokračovala aj pri ohni, kde sme si ako partnerov do spevu našli prísediaci zbor bieloruskej armády.

Sobota bol deň vyhlasovania výsledkov a naša dirigentka nám na pódiu vyzdvihla diplom za tretie miesto. Prekvapenie bolo veľké, ale radosť ho predčila! Čakalo nás ešte vystúpenie v Sobore na galaprograme, ktorého sa zúčastnil aj metropolita poľský Sáva a významní štátni predstavitelia. Poobede sme sa so slzami v očiach rozlúčili s ženou, ktorá môže podľa mňa hrdosť nosiť titul „matuška“ – Monikou Lewczukovou. Venovala nám krásne, úprimné slová a srdečné objatie. Nadšení sme teda nasadli do áut a zamierili ešte do monastiera na sv. hore Grabarke.

Nedá sa ani slovami vyjadriť, nie to zhrnúť na jednu stranu všetko, čo sme za tých pár dní prežili, videli, cítili... Chcem vyjadriť slová vďaka všetkým mojim priateľom zo zboru, vďaka ktorým boli tie dni také výnimočné a momenty nezabudnuteľné. A ešte väčšie „ďakujem“ patrí dirigentke PaedDr. Anne Derevjaničkovej, PhD. za priam materinskú trpezlivosť, starostlivosť a obetavosť. Práve počas týchto dní som sa utvrdila v tom, že možnosť byť členom tohto spoločenstva je požehnaním od Boha, ktorého sa mi dostalo.

S vďakou, úctou a radostnou piesňou v srdci



pripravila mládežníčka Zuzana.



Výlet do Prahy k Ivanovi Českému

Prvý prázdninový víkend sme sa štyria mládežníci stretli na prešovskej autobusovej stanici, z ktorej sme smerovali do stovežatej Prahy. Prvou úlohou bolo zvládnuť cestu metrom k manželom Tomášovcom, ktorým sa chceme poďakovať za prejavenú dôveru a pohostinnosť. Po krátkom oddychu sme sa vybrali na liturgiu do Uspenského chrámu na Olšanských cintorínoch, kde sme sa stretli s našou mládežníčkou Zuzanou Repkovou, ktorá s nami absolvovala všetky expozície Pražského hradu a robila spoločnosť počas celého pobytu v Prahe a okolí. Na Pražskom hrade sme navštívili, chrámy v ktorých sa nachádzajú mošti sv. Ľudmily a sv. Václava ochrancov Čiech.

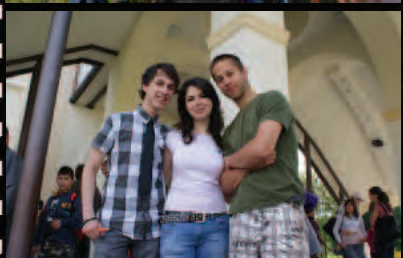
Zdolanie hradu nás vyčerpa-
lo, tak sme si boli doplniť energiu
obedíkom na Václavskom námestí,
následne sme si boli obzrieť smrtku
na Pražskom orloji. Aby sme vládali
v ďalšom spoznávaní krás bol potreb-
ný spánok na načerpanie síl na púť
k jaskyni sv. Ivana Českého. Nasle-
dujúce ráno sme sa stretli v bývalým
prezidentom bratstva Viktorom Dut-
kom a bardejovskou mládežníčkou
žijúcou v Prahe Lenkou Petraškovou,
naša spoločná púť začala na zástav-
ke Srbsko. Čaro púti dodávala krásna
príroda rezervácie Karlštaj a Bohom
blahoslavené počasie. V jaskyni, kde
svoje duchovné boje zvädzal sv. Ivan,
metropolita Kryštof odslúžil nádhernú

archijerejsku liturgiu a posvätili kríž. Keďže sme sa duchovne nasýtili, bolo potrebné posilniť aj telo. Vďaka patrí matuške Hajdamačenkovej a veriacim, ktorý prichystali skvelé občerstvenie spojené z grilovaním rýb. Čakanie na odvoz sme si skrátili výstupom ku krížu sv. Ivana, bol to jeden z mnohých ktoré On roznášal po okolí. Na ceste sme stretli otca Jána z Jihlavy a ten nám vyrozprával život svätého. Tento krásny deň sme ukončili na Tetinských skalách, navštívili sme zrúcaniny hradu. Na tomto mieste bola uškrtená sv. Ľudmila. Nedeľu sme začali liturgiou v katedrálnom chráme sv. Cyrila a Metoda, pod ním sa nachádza pamätník hrdinov heydrichiády.

Nedostatok zelene sme si boli vykompenzovať v botanickej záhrade, fatamorgánou sme sa preniesli cez horúce Mexiko, Japonské záhrady až po Austráliu, jednoducho „velikyj Boh i velika dila jeho“. Večer sme si urobili prechádzku Karlovým mostom a užili si vysvietenú Prahu. Keďže sa nám nepodarilo v posledný deň dostať do Sázavského monasiera a pokloniť sa ostatkom sv. Sávu. Vyšehrad a jeho turistické pamätihodnosti boli posledné miesta výletu. Čas odchodu sa blížili bolo potrebné zbaliť veci a spomienky, poďakovať domácim a v neposlednom rade samotnému Hospodu Bohu a sv. Ivanovi, ktorý nás ochraňovali počas celého výletu. Slava Bohu za vsjo!

Radka Baková





Deň detí v Prešove

Dňa 29. mája sa v Prešove uskutočnilo stretnutie mládeže spojené s dňom detí. Všetko sa začalo molebňou v katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove, ktorú slúžili o. prot. Dimitrij Paster, a o. archimandrita Serafim (Melnýk).

Po molebni sme sa presunuli pred chrám, kde pokračovala registrácia zúčastnených mládežníkov. Potom sme sa presunuli do areálu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, kde sme sa rozdelili do skupín podľa veku.

Keď sme už boli rozdelení, privítal nás prezident bratstva Alexander Haluška, ktorý poprial všetkým zúčastnením veľa šťastia v súťažiach. Potom sa skupiny mládežníkov pobrali spoločne na stanovištia.

V seminárnom chráme, ako jednu zo zastávok, mal prednášky pre každú skupinu o. protodiakon Ján Husár, ktorý priblížil problematiku ikon, a spôsob zobrazovania svätých (či sa jedná o mníchov, apoštolov,...).

Po prednáške o. protodiakona sa každý vrátil na svoje stanovištia buď do areálu PBF, alebo ako futbalisti na ihrisko za Strednou elektrotechnickou školou v Prešove. Počas súťažení mala každá skupinka čas

na obed, ktorý sa konal v našej seminárnej jedálni. Po obede sme sa všetci zišli opäť v areáli PBF, kde bolo vyhodnotenie.

Počas celého dňa nám pripravoval miešané drinky Lukáš Greš, ktoré každému veľmi chutili, a pri jeho stánku bolo vždy plno, a každý sa tešil na jeho osvieženie.

Počas celého dňa deti mali možnosť súťažiť v rozmanitých disciplínach ako: pavučina, skákanie vo vreci, trafiť ceruzku do fľaše, futbal, točenie okolo palice s následným behom, lovenie jablka z nádoby s vodou, veľkovýkrmovňa, slalom s pingpongovou loptičkou na lyžičke, a iné.

Ako každoročne dňa deti sa zúčastnili aj obyvatelia domova sociálnych služieb z Giraltovec.

Dňa deti sa zúčastnili mládežníci skoro z celého Slovenska. Bolo počuť rusínčinu, slovenčinu, i iné jazyky. Po skončení nás čakalo veľké upratovanie a potom už len dlho očakávaný oddych.

Sláva Bohu za krásne počasie, a dobre zvládnutý deň. Teším sa na budúci ročník, s ešte viac zúčastnenými deťmi a mládežníkmi.

Bohoslovec Patrik





Chatovačka na Zemplínskej šírave

Už dávnejšie mládežníci v Michalovciach plánovali uskutočniť stretnutie so svojimi rovesníkmi z Krompách.

To sa im podarilo počas víkendových dní, 3. a 4. júla 2010. V doobedňajších hodinách sme pri chráme privítali našich vzácných hostí, ktorých sprevádzal miestny duchovný o. Štefan (Šak) s matuškou.

Po krátkej obhliadke chrámu, v ktorom v tom čase práve dokončovali ikonopisecké práce oltárnej časti a prízemnia chrámovej lode, sme sa v tomto horúcom dni šli občerstviť limonádou do centra mesta.

Po návrate sme nasadli do áut a vyrazili sme na chatu.

Tu nás privítal brat Štefan Horňák, ktorý nám chatu zapožičal. Spolu s ním nás privítala aj sestra Marcela, ktorá už mala pre nás pripravený obed.

Po chvíli oddychu pri káve a limonáde sme chceli využiť príjemné počasie a vybrali sme sa na Viniansky hrad. Síce sme šli veľký kus cesty autami a samotná pešia prechádzka lesom nebola veľmi náročná, zapotili sme sa viac než dosť vďaka horúčavám, ktoré vládli počas týchto dní.

Večer sme si pochutnali na skvelom grilovanom pstruhovi.

Večierka sa nám v ten večer síce posunula o „pár“ hodín, ale boli predsa prázdniny.

Ďalší deň sme mali viac športový; veď kto by si nezahral volejbal alebo futbal? Nechýbala ani krátka prechádzka k vode a na mólo. Samozrejme nechýbala ani diskusia s otvoreným koncom.

Ani v tento deň sa sestry Marcela a Valika nenechali zahanbiť a pripravili nám vynikajúcu hostinu, na ktorej nechýbali ani vlastnoručne zhotovené zákusky.

V závere nášho stretnutia sme našim hosťom rozdali malé darčeky na spomienku našej spoločnej chatovačky a rozlúčili sa s myšlienkou ďalšieho stretnutia. Ďakujeme Bohu a všetkým, ktorí nám pomohli uskutočniť príjemné stretnutie.

Pavol Kochan



HISTÓRIA PÚTE VO FOTOKÁCH

Slovo „Ladomírová“ už u niekoľkých generácií pravoslávnych mládežníkov a vôbec všetkých pravoslávnych veriacich evokuje radostné pocity na duši. Pocity spojené predovšetkým s atmosférou vsenočnéno bdenia, akafistov a ďalších odpustových bohoslužieb v prekrásnom chráme dnes už žiaľ neexistujúceho pravoslávneho monastiera. Už 20 rokov sa Sláva Bohu s Ladomírovským odpustom nerozlučne spája aj púť pravoslávnej mládeže Stropkov-Ladomírová, ktorú organizuje skupina stropkovských mládežníkov. Prezerajúc si fotografie 1-púte a ďalších jej ročníkov vidíme nielen zakladateľa tejto púte Jána Zozuláka, toho času dekana PBF, ale aj mnoho ďalších osobností - duchovných, mníchov a učiteľov, dnes aktívne pôsobiacich v prostredí našej pravoslávnej cirkvi, ktorých aj táto púť posúvala vyššie do sféry duchovného života. Tak, ako sa menili ľudia k lepšiemu pri stretnutí s Christom, tak nás dnes mení aj blahoslovenie tohto svätého miesta naplneného modlitbami mníchov, ktorí sa snažili zanechať nám pravdivý obraz Christa a čistotu svätého Pravoslávia.

Nech aj naďalej Hospod' Boh modlitbami Presvätej Bohorodičky, prep. Jóna Počajevského a všetkých svätých upevňuje skrz túto púť a toto sväté miesto našu vieru v každodennom živote.



Rok 1991



Rok 1993



Rok 1997

Rok 2000



Rok 2009

Глава Богъ за все



10. - 11. september 2010

16⁰⁰ - Velká večerňa v chráme Položeníja rízy Presvětej Bohorodický v Stropkove

19⁰⁰ - Duchovní beseda na tému „Bohoslužobný život mladého člověka“

22⁰⁰ - Večerné modlitby + kánon
sv. Jánovi Krstiteľovi

6⁴⁵ - Utrėna

8⁰⁰ - Sv. liturgia na počest sviatku
Usiknovenija hlavy sv. Jāna Krstitela

10¹⁵ – Odchod zo Stropkova

16⁰⁰ – Príchod do Ladomirovej
Panychida pri hrobch

Ti z Vás, ktorí sa rozhodnú zúčastniť sa púte od piatku, nech si prinesú karimatku a spacák,